Antagen av kommunfullmäktige 25 februari 2002

Mönsterås Översiktsplan

Del 1 Mål och strategier

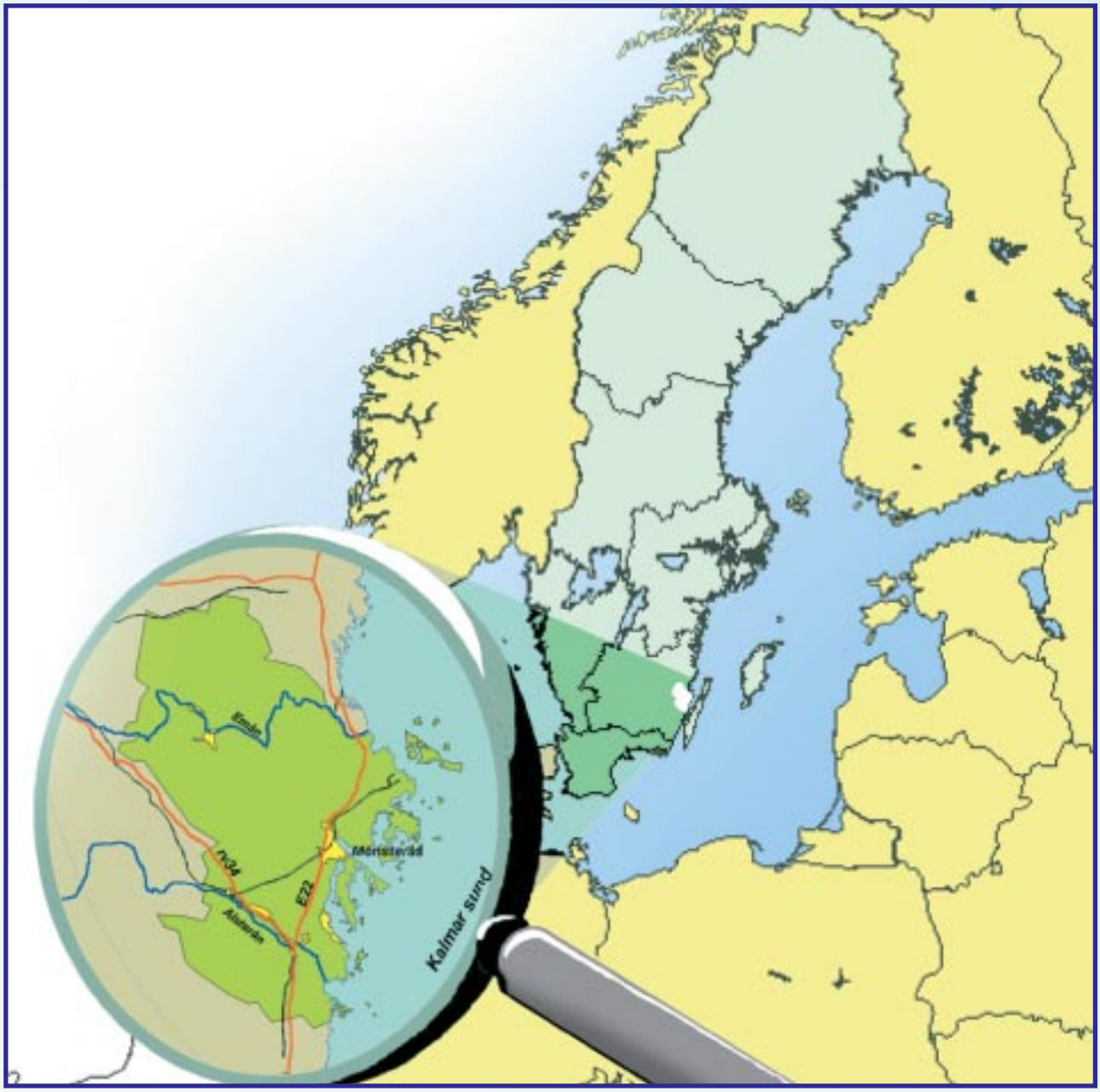

Upprättad 13 juni 2000

Reviderad 26 mars 2001, 26 oktober 2001, 25 februari 2002

Mönsterås Översiktsplan

Mål och strategier

Innehållsförteckning

1. En översiktsplan för hållbar utveckling och tillväxt 3
Mål och strategier
2. Det gränslösa samarbetet 6
3. Befolkning 8
4. Näringsliv 9
Industri, tjänsteföretag, handel 9
Turism 10
Jordbruk 11
Skogsbruk 11
Fiske 12
Vattenbruk 12
Värdefulla ämnen och material 12
5. Service 13
Kommersiell service 13
Offentlig service 14
Skola och barnomsorg 14
Kultur och fritid 14
Vård och omsorg 14
Vattenförsörjning 15
Avlopp och dagvatten 15
Avfall 16
Energi 16
6. Kommunikationer 17
Elektronisk kommunikation 17
Sjöfart 18
Biltrafik 18
Gång- och cykeltrafik 18
Kollektivtrafik 18
Trafiksäkerhet 18
7. Natur- och kulturvärden 19
8. Bebyggelseutveckling 20
Tätortsutveckling 20
Permanentbebyggelse i byar och på landsbygd 20
Fritidsbebyggelse 21
Näringslivsbebyggelse 21
9. Beredskap 22
10. Miljö och riskfaktorer 23
11. Målkonfliktsanalys 25
12. Planprocessen 27
13. Underlagsmaterial 28
Bilaga 1 Målkonfliktsanalys 30
Kommentarer till färgrutor 36
Medverkande 42
Preliminär tidplan för översiktsplanearbetet 43

1. En översiktsplan för hållbar utveckling och tillväxt

Kort om kommunen

Mönsterås kommun sträcker sig från djupa Smålandsskogar i väster till Östersjön med öarna i Kalmarsund i öster.

Kommunens havskust är 150 kilometer inklusive stränderna runt skärgårdens 300 större öar. Till detta kommer småöar, kobbar och skär. Det finns också två större åar, 36 kilometer av Emåns och 16 km av Alsteråns lopp korsar kommunen.

Kusten, skärgården och åarna ger kommunen gynnsamma förutsättningar, som förstärks ytterligare av det goda klimatet. Mönsteråstrakten tillhör de områden i landet som har flest soltimmar och minst nederbörd sommartid.

Totala ytan är 598 kvadratkilometer. Skogsmarken överväger med 460 kvadratkilometer. 68 kvadratkilometer är åkermark och 12 ängs- och betesmark.

Invånarantalet ligger mellan 13 000 och 13 500.

Mönsterås är - bland annat på grund av läget vid kust och åar - en gammal kulturbygd. Sjöfarten var på segelfartygens tid omfattande och kulturmiljöer finns både längs kusten och i inlandets jordbrukslandskap.

Dagens näringsliv innefattar allt från skogsindustri till informationsteknologi. Av 1200 företag är Södras Skogskombinat (Mönsterås Bruk och Mönsterås Såg) störst. Verkstadsindustrin är största branschen.

Samhällena Mönsterås (cirka 4300 invånare) och Timmernabben (cirka 1300) ligger vid kusten, Blomstermåla (cirka 1600) och Ålem (cirka 800) vid Alsterån och Fliseryd (cirka 800) vid Emån.

Översiktsplanen

Mönsterås kommun omarbetar nu sin översiktsplan för 2000-talets första år. Många av de lokala målen i den tidigare översiktsplanen från 1991 har förverkligats. De två senaste decennierna av 1900-talet har på många sätt varit omvälvande och skapat helt nya förutsättningar för framtidsplaneringen på alla nivåer i samhället.

Statens makt har förskjutits till internationella sammanslutningar, regionala/lokala organ och nätverk för vilka nationsgränserna får allt mindre betydelse. Den tekniska utvecklingen sker i ett ökande tempo. Informationsmängden ökar samtidigt som utbytet av information och kunskap kan ske i direktkommunikation världen över med hjälp av informationsteknik. Samtidigt har behovet av att växla över till en hållbar utveckling stärkts för att vi ska klara mänsklighetens långsiktiga överlevnadsfrågor.

Parallellt med en globalisering och koncentration inom näringslivet sker det en förskjutning från massproduktion och standardisering till kundstyrning och individualiserade produkter. Utvecklingen har även på många andra områden förskjutits från likformighet till mångfald när det gäller kulturer och livsstilar.

Den lokala och nationella ekonomin blir alltmer sammankopplad och styrd av övriga europeiska och globala marknader där kapital, företag och människor rör sig alltmer obehindrat över gränser. Samtidigt blir den mänskliga kompetensen, kunskapen och förändringsförmågan allt viktigare produktionsfaktorer. Såväl den enskilda människan som ett företag, en ort, en kommun, en region och ett land är helt beroende av den totala mänskliga kompetensen för att kunna utveckla sin konkurrenskraft och sitt välstånd.

För att behålla och utveckla välfärden för kommuninvånarna under de närmaste åren krävs ekonomisk tillväxt inom ramen för vad begreppet hållbar utveckling tillåter. Staten och andra nationella organ tar naturligtvis ansvar för vissa generella och grundläggande välfärdssystem. Men

när det gäller möjligheterna till framtida arbete i Mönsterås kommun och utveckling av den lokala välfärden är det i huvudsak de lokala aktörernas, det vill säga kommuninvånarnas, företagens, organisationernas/föreningslivets och kommunens egen förmåga, som avgör utvecklingen. För att kommunen skall kunna möta kommuninvånarnas krav på god service, präglad av kvalitet och effektivitet till låg kostnad, krävs att vi kan rekrytera, utveckla, behålla och värdera kunniga och engagerade medarbetare.

Frågan är hur Mönsterås kommun i den fysiska planeringen och mot den här bakgrunden, rent konkret, ska kunna ge bästa möjliga förutsättningar för hållbar utveckling och tillväxt inför 2000-talets första årtionden.

Jo, genom att i den fysiska planeringen på varje område tillvarata möjligheterna och skapa förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Kommunens främsta konkurrensfördelar ska pekas ut och tillvaratas samtidigt som miljökvalitetsmålen iakttas. Varje orts särart och positiva profil ska utvecklas och förstärkas. Planen ska därtill vara tillåtande, ge möjligheter och uppmuntra initiativ från kommuninvånare och andra aktörer som kommer med förslag och idéer som främjar detta.

Våra ledstjärnor i arbetet har varit

- Planeringen ska stimulera till en befolkningsökning i hela kommunen
- Näringslivet ska vara aktivt, varierat och miljövänligt
- Dagligvaruhandel och mångsidig kommersiell service ska finnas i varje tätort
- Den offentliga servicen ska huvudsakligen utgå från tätorterna samt vara god och handikapptillgänglig
- Kommuninformationen ska vara lättillgänglig och möjliggöra dialog
- Möjligheterna för person- och varutransporter ska utvecklas och förbättras både i kommunen och i regionen
- De elektroniska vägarna ska vara lika lättillgängliga, ha lika god kapacitet och inte kosta mer att använda än i mer tättbebyggda delar av landet
- Kommunens natur- och kulturvärden ska ses som en resurs
- Boendemiljöerna ska locka till inflyttning. Värdefulla bebyggelsemiljöers särart och kvaliteter ska värnas. Bebyggelseutvecklingen ska vara långsiktigt bärkraftig och ge en tillgänglig, god social miljö. Alla kommunens delar ska utvecklas - även landsbygden ska leva
- En trygg, robust och långsiktigt hållbar kommun ska uppnås genom att förebyggande arbete prioriteras
- All utveckling ska vara hållbar så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö
- Kommunens värden ska marknadsföras

2. Det gränslösa samarbetet

Kommunen är det primära geografiska området för översiktsplaneringen. Samtidigt blir vi alltmer beroende av kontakter och samarbete inom olika områden. Näringslivet arbetar på en internationell marknad både med leverantörer och kunder. Inom näringslivet ökar också samarbetet inom olika nätverk och branscher. Dagligen arbetspendlar cirka 1 600 kommuninvånare till olika orter i regionen samtidigt som drygt 600 arbetspendlar hit. Pendlingen och rörligheten på arbetsmarknaden ökar. Kommuninvånarna får även i övrigt allt större behov av kontakter nationellt och internationellt. Därför blir tillgången till bra och snabba kommunikationer för bil, flyg, tåg, buss, båt och IT allt viktigare för både företag, organisationer och enskilda människor.

Kommunikationsfrågorna kräver ökat samarbete med fler aktörer och inom olika geografiska områden.

Vatten- och luftmiljöfrågorna kräver samarbete utmed hela vattendrag, kustområden respektive stora luftområden.

Utvecklingen inom Östersjöregionen, utvidgningen av EU samt Öresundsbrons tillkomst kan leda till att sydöstra Sveriges och Mönsterås strategiska läge kommer att förbättras. Vi finns mitt i en trolig, stor tillväxtregion i Europa om vi och vår region har förmåga att tillvarata denna utveckling. I detta arbete måste Mönsterås kommun tillsammans med regionen i övrigt vara med och bidra till kunskapsutbyte, miljöåtgärder för Östersjön, demokratiutveckling och ökad handel.

Inga företag, kommuner eller människor utvecklas genom att sluta sig. 2000-talet kräver både samarbete inom kommunen och en öppen attityd mot omvärlden.

Viktiga samarbetspartners (förutom företag och organisationer inom kommunen) är idag bland andra:

- Kalmar Högskola samt övriga högskolor och kompetenscentra
- Grannkommunerna Kalmar, Nybro, Oskarshamn, Högsby och Borgholm samt övriga kommuner inom olika regionala samarbetsorgan
- Regionförbundet, Kommunförbundet och Kalmar Läns Gymnasieförbund
- Kalmar Läns Landsting
- Kalmar Läns Trafik
- Vägverket och Banverket
- Länsstyrelsen, Almi, Länsmuseet, Länsarbetsnämnden, Polisen

Strategi gränslöst samarbete

Vi ska

- aktivt delta i och stimulera sådant samarbete som i första hand direkt och i andra hand indirekt förbättrar alla kommunikationer till och från Mönsterås
- aktivt delta i och stimulera samarbete som förbättrar servicen och en uthållig tillväxt i Mönsterås kommun samt även i övrigt bevaka och följa den regionala utvecklingen inom olika områden
- medverka till att utveckla och skapa ökat samarbete mellan Mönsterås och övriga Östersjöområdet

Mönsteråsviken (från Nynäs)

3. Befolkning

Mål befolkning

Planeringen ska stimulera till en befolkningsökning. Alla kommundelar ska ha del av tillväxten. De som bor i kommunen ska ha hög jämställdhet, hög livskvalitet och god hälsa (mätbar genom ohälsotalet).

Strategi befolkning

Vi ska

- arbeta för fler arbetstillfällen i kommunen
- ge möjlighet att utnyttja hela regionens arbetsmarknad
- arbeta för att ge ungdomarna möjlighet att stanna kvar i bygden och även återkomma - genom bättre utbildningsmöjligheter med mera
- arbeta för att ge alla i kommunen meningsfull sysselsättning
- tillvarata kommunens attraktionskraft, till exempel det kustnära läget, när det gäller att locka nya kommuninvånare
- verka för hög kvalitet på den service samhället erbjuder inom till exempel barnomsorg, utbildning, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, folkhälsoarbete, polisverksamhet, rekreation, kultur, teknisk service och kommunikationer
- ge möjlighet för alla att påverka sin livssituation och närmiljö
- arbeta för en säker livsmiljö, till exempel vad gäller brottslighet, trafik, buller, luft, mark och vatten
- följa den nationella handlingsplanen för handikappolitiken
- verka för att flyktingar/invandrare på ett naturligt sätt integreras
- arbeta för en livsmiljö där alla känner trygghet
- verka för en social miljö som främjar gemenskap

Vattenpalatset

4. Näringsliv

Övergripande mål näringsliv

Mönsterås kommun ska ha ett aktivt, varierat och miljövänligt näringsliv.

Mål industri, tjänsteföretag och handel

Mönsterås kommun ska uppfattas av företagare som en kommun med ett mycket bra näringslivsklimat och en god arbetsmiljö, regionens attraktivaste kommun att verka i.

Strategi industri, tjänsteföretag, handel

(se även kommersiell service sid 13)

Vi ska

- i samverkan med företagen skapa goda möjligheter för tillväxt
- verka för attraktiva arbetsplatser med god arbetsmiljö (i vilken företagshälsovården har en aktiv roll)
- visa öppenhet mot nya marknader bland annat i öster
- ha en positiv grundsyn och skapa en arbetsmarknad som passar alla
- underlätta för befintliga företag att utvecklas
- underlätta etablering av nya företag
- stimulera tjänsteföretag att etablera sig i kommunen
- verka för utveckling i branscher med snabb tillväxt som till exempel elektronik, data och privata tjänster
- ta till vara människors kreativitet och idéer
- uppmuntra till mångsidighet
- skapa möjligheter till mötesplatser för erfarenhetsutbyte och nätverk
- verka för att Mönsterås kommuns andel av offentliga tjänster i stat och landsting ökar

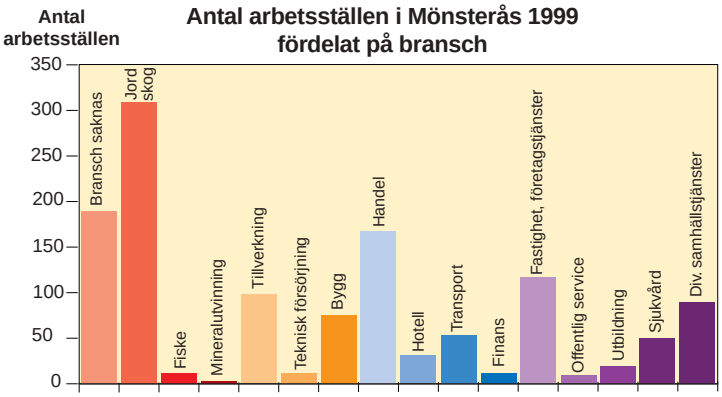

- uppmuntra handel/hantverk riktad mot turisterna
- inspirera handeln att utnyttja de möjligheter som Internet kan ge
- stimulera till ökat samarbete mellan företag och högskola/universitet
- arbeta för en god infrastruktur för alla sorters transporter (person-, post-, gods-, tele med mera)
- inom kommunen skapa utbildningssystem som underlättar fortbildningen för näringslivet
- underlätta möjligheterna till distansarbete och distansutbildning genom utnyttjande av modern informationsteknik
- medverka till mervärdes- och effektivitetsskapande samverkan mellan företag genom utnyttjande av informationsteknik
- medverka till kompetenshöjande insatser inom informationsteknikområdet för kommunens näringsliv
- verka för tillkomsten av ett centrum för företag inom data/telekomområdet
- ha en aktiv mark- och bostadspolitik för att attrahera till inflyttning
- verka för samlingspunkter/lokaler i alla tätorter

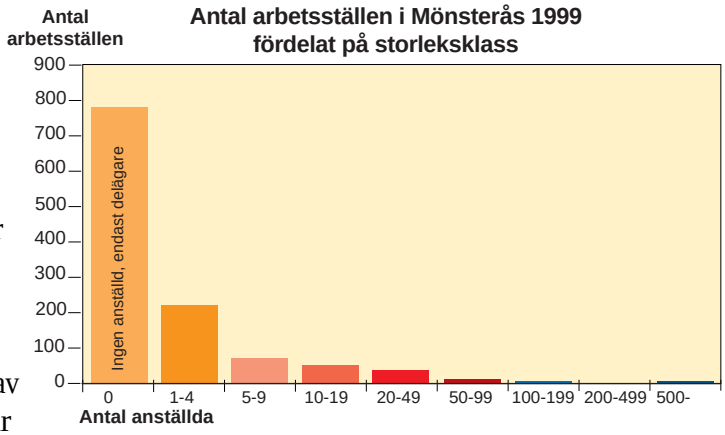

- skapa områden i tätorterna för både boende och icke störande verksamhet
- verka för en industriby i anslutning till Södras Skogskombinat. Hela området runt kombinatet, hamn med mera bör ses över och mark reserveras för framtida utbyggnader
- arbeta för att etablerade och nya företag har kretsloppstänkande som en självklar del i sin verksamhet
- uppmuntra till kvalitets- och miljöcertifiering
- uppmuntra till användning av regionalt framställda varor, resurssnåla retursystem och samordnade transporter för att minska varu- och persontransporter
- uppmuntra tillverkning och försäljning av varor innehållande förnyelsebara råvaror som tagits fram utan att naturens förmåga till nyproduktion och artrikedom skadats
- uppmuntra användning av förnyelsebar energi i den kommunala upphandlingen
- ge tydliga signaler att miljöanpassning är en viktig del

Mål turism

(se även under service, kultur och fritid sid 14)

Turistnäringen i kommunen bör öka i betydelse. Turismen ska ha en familjär, kulturell, naturintressant och rofylld prägel (ekoturism). Turistsäsongen ska förlängas.

Strategi turism

Vi ska

- i samråd med kommuninvånare, affärsidkare och övriga näringar öka Mönsterås attraktionskraft som turistmål. Detta bland annat genom att erbjuda boendealternativ och övernattningsmöjligheter i olika prisklasser samt turistservice och turistattraktioner under så stor del av året som möjligt
- aktivt marknadsföra turistnäringen
- värna om sammanhängande grönområden, natur- och kulturlandskap, cykelleder, hembygdsgårdar, kulturmiljöer och kulturpersonligheter (till exempel Carl Boberg) eftersom allt detta har stor betydelse för attraktiviteten
- värna badplatsernas vattenkvalitet och standard
- i samverkan med båtklubbar verka för båtturismen vad gäller hamnar och service

Gästhamnen Mönsterås

- i samverkan med vattenvårdsförbund eller motsvarande verka för att utveckla fritidsfisket
- utveckla förutsättningarna för kanotpaddling i Emån och Alsterån samt utmed kusten
- verka för att utveckla Mönsterås Kustväg samt vattenburna turistkommunikationer som färjetrafik, kusttaxi och möjligheter till båtluffning
- verka för att utveckla vandringsleder (bland annat en förbindelse mellan Mönsteråsleden och Kalmarsundsleden respektive Ostkustleden) och ridleder
- reservera strategiska områden för olika sorter av ytkrävande rekreation (t.ex. golf)
- planera för utökning av områden för fritidsbebyggelse och arbeta för ökad privat uthyrning av turistrum
- utnyttja del av det outbyggda fritidshusområdet vid Skiren som rekreationsområde
- se positivt på enskilda projekt som främjar turismen
- informera om allemansrätten
- inrätta ett turistråd med representanter från näringen och kommunen

Mål jordbruk

Jordbruket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Det ska vara navet i ett kretslopp där mat, näringsämnen, råvaror och energi flödar mellan tätort och jordbruk, mellan stad och land.

Strategi jordbruk

Vi ska

- bidra till att skapa goda produktionsbetingelser för näringen
- hjälpa till att undanröja hinder för en levande landsbygd
- verka för samordning och information mellan aktörer, projekt med mera
- stimulera näringen till egen förädling och marknadsföring
- stimulera deltidsjordbruk i kombination med annan verksamhet i bygden
- förorda ägarbyten som leder till permanent bosättning på platsen
- värna det öppna landskapet
- arbeta för att förbuskning och skogsplantering (framför allt barrskog) inte sker på odlingsmarker av natur- och kulturhistoriskt intresse, speciellt inte i anslutning till bebyggelse
- tillse att behovet av jordbruksbevattning avvägs mot andra intressen
- minska konstgödselanvändningen till förmån för naturgödsel
- stimulera tillskapande av våtmarker och kantzoner vid sjöar och vattendrag för att skydda dem från övergödning

Mål skogsbruk

Skogsbruket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart, gärna i koppling med jordbruk eller andra sysselsättningar för att ge en bas för en levande landsbygd. Restprodukter från andra sektorer ska bli en resurs och återföras till skogsbruket. Skogen ska uthålligt producera biologiska råvaror av hög kvalitet samtidigt som biologisk mångfald och kulturhistoriska värden bevaras.

Strategi skogsbruk

Vi ska

- bidra till att skapa goda produktionsbetingelser för näringen
- beakta att näringen utgör bas för kommunens största industriföretag
- beakta att ett hållbart skogsbruk värnar kulturlandskapet
- arbeta för att långsiktigt öka produktiviteten av skogsmarken
- arbeta för att långsiktigt öka den biologiska mångfalden genom att öka andelen lövskog
- stimulera produktionen av energiskog som möjlig råvara till lokal biobränsletillverkning
- stimulera utveckling av säkra metoder att återföra samhällets restprodukter som reningsverksslam, aska och skogsindustriella biprodukter till skogsmarken
- genom information uppmärksamma markägare på värdet av att med hänsynsfull planering följa de skötselinstruktioner som finns för de nyckelbiotoper som har inventerats

- arbeta för att långsiktigt öka andelen gammalskogsbestånd (mer än 100 år) och vidmakthålla uppnådd andel, speciellt inom det kommunägda skogsbeståndet
- arbeta för att utnyttja de naturliga spridningsvägarna som mark och vatten erbjuder för att ge möjlighet för hotade arter att öka i antal
- inom områden som är särskilt värdefulla för sina natur- och kulturvärden ta hänsyn så att känsliga platser som mossar, myrar, källor, odlingsrösen (ibland fornlämningar), gamla odlingsmarker och så vidare inte skadas utan ges en sådan hävd att de framträder i landskapet
- verka för att underhållsdikning sker med varsamhet och med hänsyn till effekter på ytvattenföring, närsaltläckage och den biologiska mångfalden

Mål fiske

(se även kommunikation, sjöfart sid 18)

Yrkesfisket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart, gärna i koppling med andra sysselsättningar för att ge en bas för en levande landsbygd.

Fiskevattnens naturliga funktioner ska fungera så ostört som möjligt och ha bevarad naturlig produktionsförmåga. Vid det för turismen viktiga fritidsfisket måste hänsyn tas till flora, fauna och de allemansrättsliga begränsningarna.

Strategi fiske

Vi ska

- i största möjliga utsträckning bevara landningsplatser, farleder och vattenområden lämpliga för det kust- och havsbaserade fisket samt se till att landningsplatserna hålls i gott skick
- prioritera de kustavsnitt där kustfiske med fasta redskap bedrivs för detta ändamål
- stimulera näringen till egen förädling och marknadsföring
- stimulera deltidsfiske i kombination med annan verksamhet i bygden
- arbeta för att bottnar viktiga för reproduktion bibehålls och om möjligt restaureras och skyddas
- arbeta för att öka tillgängligheten för vandringsfisken i samarbete med till exempel markägare och länsstyrelse
- informera om gällande restriktioner för fisket
- fortsätta med kalkning av sjöar och vattendrag för att bibehålla biologisk mångfald och möjligheter till fritidsfiske
- verka för att skarvbeståndet hålls på en för kustfisket och skärgårdsmiljön acceptabel nivå
- medverka i projekt som syftar till att förbättra de förutsättningar som naturen gett för fisket i Östersjön
- verka för att bilda fiskevårdsområden utmed Östersjökusten samt för inlandsvatten som saknar sådana

Mål vattenbruk

Kontrollerad odling av fisk/kräftor i landbaserade anläggningar ska beaktas.

Strategi vattenbruk

Vi ska

- beakta att behovet av odlad fisk/kräftor kan komma att öka eftersom tillgången till fisk i havet minskar. Med hänsyn till miljöbelastningen ska i första hand landbaserad och därmed kontrollerbar verksamhet prioriteras
- se positivt på odling av till exempel kräftor, speciellt om det kan samordnas med dammar för närsaltreduktion eller bevattning

Mål värdefulla ämnen och material

Hushållning med sten, grus och jord ska gälla.

Strategi värdefulla ämnen och material

Vi ska

- använda naturgrus endast då det inte finns något annat realistiskt alternativ
- använda morän- och bergtäkter före grustäkter
- prioritera och planera för återanvändning av massor
- se till att täktområden återställs på sådant sätt att det gagnar miljö och människor
- i princip följa länets grushållningsplan

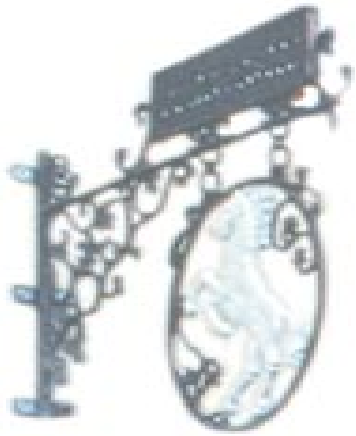

5. Service

Mål kommersiell service

(se även näringsliv, handel sid 9)

En väl utvecklad dagligvaruhandel och en mångsidig service på varje tätort. Köpingens centrum ska vara en attraktiv handels- och mötesplats för hela regionen.

Strategi kommersiell service

Vi ska

- värna dagligvaruhandeln i alla tätorter i kommunen
- arbeta för att ingen extern dagligvaruhandel etablerar sig utanför tätorterna
- utveckla handeln i köpingens centrum
- verka för en god tillgänglighet till och i köpingens centrum
- verka för att göra tätorternas centra till naturliga och attraktiva mötesplatser för alla åldrar
- verka för att Internets möjligheter för handeln utnyttjas av handelsföretagarna i kommunen
- uppmuntra till ett miljövänligt varuutbud
- uppmuntra till lokalt framställda varor, resurssnåla retursystem samt miljösäkrade och samordnade transporter för att så långt möjligt minska varu- och persontransporter

Storgatan Mönsterås

Övergripande mål offentlig service

En god, handikapptillgänglig offentlig service i hela kommunen (utbildning, äldreomsorg, barnomsorg, fritidsverksamhet) där servicen i huvudsak utgår från tätorterna.

Lättillgänglig kommuninformation som möjliggör dialog

Mål utbildning och barnomsorg

Skola och barnomsorg med helhetssyn på varje individ med bakgrund i att kunskaper och färdigheter är en förutsättning för individens framtida möjligheter. Verksamheterna ska anpassas till samhällets utveckling och förändring. Kultur och internationella frågor ska vara naturliga inslag. Mobbning ska med kraft åtgärdas. Föräldrar/barn ska ha ett reellt inflytande och så långt möjligt kunna välja skola och barnomsorgsform.

Strategi utbildning och barnomsorg

Vi ska

- ha en skola som anpassar sig till det föränderliga samhället och med hög kvalitet på undervisningen, där varje elev sätts i centrum. I undervisningen ska internationella frågor, företagandets förutsättningar och Agenda 21-frågorna lyftas fram
- ha en utbildning som ger de vuxna möjligheter till grundläggande, gymnasial samt påbyggnadsutbildning
- arbeta för högre distansutbildning (högskolekurser) inom kommunen
- genom biblioteket stödja dem som studerar lokalt och på distans
- ha kulturskolan som bas för att stimulera barn och ungdomar att delta i kommunens musik- och kulturliv
- erbjuda en god livsmiljö såväl vad gäller kost som lokaler
- i övrigt arbeta efter gällande skolplan

Mål kultur och fritid

(se även under näringsliv, turism sid 10)

Ett rikt kultur- och rekreationsutbud för invånare och besökare i alla åldrar.

Strategi kultur och fritid

Vi ska

- vårda och satsa på vår kulturmiljö och vår rika konst- och musiktradition
- ha en kulturskola som stimulerar barnens kreativitet
- ha biblioteken som kommunens informationscenter med tillgång till IT, böcker och andra medier
- arbeta uppsökande
- ha en ändamålsenlig kultur- och fritidsverksamhet i första hand driven av föreningslivet, stimulerad av bland annat offentligt ekonomiskt stöd
- stimulera kulturmöten mellan olika folkgrupper i vårt mångkulturella samhälle
- arbeta för att alla samhällen ska ha tillgång till närrekreationsområden, som till exempel tätortsnära skogar
- utveckla ”kommunskogen” vid Alsterån för det rörliga friluftslivet
- tillsammans med föreningslivet och andra intressenter stimulera till förbättringar och nyanläggningar för att bättre kunna utnyttja Emån och Alsterån för rekreation
- verka för att allmänheten får tillgänglighet till fritidsfiske. såväl utmed kusten som i åarna

Mål vård och omsorg

Vi vill skapa möjlighet för äldre och funktionshindrade att leva ett självständigt liv i sin egen valda miljö livet ut. Med respekt för den enskildes önskemål erbjuda vård och omsorg som skapar trygghet för de äldre, de funktionshindrade samt anhöriga.

Strategi vård och omsorg

Vi ska

- vara uppmärksamma på behovet av dygnet-runt-platser i servicehus så att det svarar mot behovet
- utveckla ett förebyggande arbete för att förhindra sociala problem
- erbjuda växelvård så att anhöriga orkar vårda i hemmet
- arbeta för att de som behöver får tillgång till dagverksamhet med möjlighet att äta tillsammans, arbetsterapi samt övrig samvaro
- erbjuda kvalificerad rehabilitering i de särskilda boendeformerna
- erbjuda en god vård i livets slutskede genom dialog mellan vårdpersonal, patient och anhöriga
- ge enskilda och familjer stöd vid svåra problem och missförhållanden
- utveckla samarbete och tillgänglighet tillsammans med övriga vård- och omsorgsgivare

Mål vattenförsörjning

Den kommunala och enskilda vattenförsörjningen måste under alla omständigheter vara säkerställd. Vid vattenanvändning ska återhållsamhet gälla.

Strategi vattenförsörjning

Vi ska

- normalt prioritera den kommunala vattenförsörjningen före alla andra intressen
- arbeta för att Emåns och Alsteråns vattenkvalitet förbättras och härvid även ställa krav på kommunerna belägna uppströms längs dessa vattendrag
- göra en åtgärdsplan med helhetssyn bland annat för att säkerställa skyddsområden för alla områden som har betydelse för den befintliga och framtida vattenförsörjningen
- verka för att inte försämra grundvattentillgången för enskilda vattentäkter på grund av pågående markanvändning eller miljöstörningar som till exempel försurning
- göra kontinuerlig översyn/inventering som underlag för planerat underhåll av befintligt vattennät
- informera enskilda vattentäktsägare om vikten att noga följa grundvattnets kvalitet och kvantitet, speciellt vad gäller radon- och saltvatteninnehåll
- beakta industrins behov av vattenförsörjning

Mål avlopp och dagvatten

Avloppsvattnet ska tillvaratas på ett sätt som inte äventyrar miljön eller människans hälsa. Dess resurs för bevattning, som näringskälla med mera ska så långt möjligt tillvaratas. Dagvatten ska helst omhändertas lokalt.

Strategi avlopp och dagvatten

Vi ska

- bevaka så att enskilda avloppsutsläpp inte riskerar att förorena vattentäkter
- göra kontinuerlig översyn/inventering som underlag för planerat underhåll av befintligt avloppsnät
- uppmuntra lokala, samfällda avloppslösningar i områden som saknar kommunalt avlopp och där förutsättningar för enskilda lösningar är dåliga
- uppmuntra användningen av avloppsvatten för jordbruksbevattning om bevattningen kan ske utan risk för smittspridning med mera
- betrakta reningsverksslammets innehåll av näringsämnen och organiskt material som en resurs
- helst omhänderta dagvattnet lokalt
- beakta möjligheterna att utnyttja grönytor för utjämning och rening av dagvatten samt beakta samordningsmöjligheter när det gäller kompletterande våtmarksrening av avloppsvatten, näringsrikt åvatten och dagvatten
- inte ansluta industriavlopp, som kan störa reningsprocessen till det kommunala avloppsnätet utan förbehandling

Vattentornet

Mål avfall

Avfallshanteringens inriktning ska överensstämma med prioriteringsordningen minimering, återanvändning, återvinning, energiutvinning och deponering. Avfallet från hushåll och industri ska ses som en resurs och/eller som en del av kretsloppet. Det organiska avfallet ska komposteras nära den plats där det produceras. Resurssnåla retursystem ska ersätta långväga transporter av förpackningsmaterial med mera.

Strategi avfall

Vi ska

- följa miljöbalkens intentioner vilket bland annat innebär att brännbart avfall ska sorteras ut, brännas i godkänd anläggning och inte får deponeras efter år 2001. Organiskt avfall får inte deponeras efter år 2004. Elektronikavfall ska sorteras ut.
- med olika medel få abonnenterna att ställa upp på en avfallsverksamhet som svarar mot målen om ett miljömässigt hållbart samhälle till rimliga kostnader
- bevaka återvinningsbolagens förslag till uppsamlingsstationernas lägen, utföranden och skötsel så att de ur alla synpunkter utgör ett positivt inslag
- fram till och med år 2002, enligt målsättningen i kommunens avfallsplan, reducera 1996 års deponerade avfallsmängder med 50 %
- utveckla verksamheten vid Mörkeskogs återvinningsanläggning mot ökad inriktning på återvinning och återanvändning av material och beakta behovet av ytterligare markområden för eventuellt lokalt omhändertagande av lakvatten
- vara med och bevaka kommunens intressen i en eventuell framtida regional lösning för hantering av länets avfall

Mål energi

En säker och effektiv energiförsörjning till konkurrenskraftiga villkor. En övergång till ett uthålligt energisystem, baserat på förnyelsebara energikällor.

Strategi energi

Vi ska

- utnyttja och främja användandet av förnyelsebara energikällor (till exempel biobränsle, bergvärme, sol, vind och vatten) och ny teknik vid såväl uppvärmning som transporter
- medverka till att hitta lämpliga lägen för vindkraft
- hushålla med energi (vid upphandling och genom effektivare energianvändning)
- bygga ut fjärrvärme i tätorterna samt bevaka och aktivt verka för frågan om fjärrvärme från Södras Skogskombinat
- använda oss av den fysiska planeringen för att få en effektivare energianvändning
- arbeta för flexibilitet i valda energisystem
- ha en aktiv kommunal rådgivning för att minimera negativ miljöpåverkan (bland annat stimulera till miljövänliga system och biobränsleeldning på rätt sätt)
- arbeta för energisnåla transporter och miljövänliga bränslen samt en effektiv logistik (se även under kommunikationer, biltrafik)

6. Kommunikationer

Mål kommunikationer

Nationella, regionala och kommunala mål ska samverka. Transportsystemen ska utvecklas och utformas för en långsiktig och hållbar utveckling. Förutsättningarna för såväl person- som varutransporter i kommunen och regionen ska förbättras. Antalet döda och skadade i trafiken ska minska till noll och trafikens störningar ska minimeras. Särskild hänsyn ska tas till de handikappades behov.

Kollektivtransportsystemet ska vara utformat så det är tillgängligt för alla. Restiden till centralorten ska vara maximalt 40 minuter och därifrån till närmaste högskoleort högst 40 minuter. Det ska vara möjligt att åka till Stockholm och till mellaneuropa över dagen. Hela det regionala arbetsområdet ska kunna utnyttjas.

En väl fungerande elektronisk kommunikation, till en rimlig kostnad för brukaren, ska finnas tillgänglig i hela kommunen. Kommunikationen ska ha en tillräcklig bandbredd för brukarnas behov och ha en god driftsäkerhet. En väl fungerande elektronisk kommunikation kommer att vara en viktig förutsättning för god service från såväl tjänsteföretag, handel som offentliga organ.

Strategi elektronisk kommunikation

Vi ska

- arbeta för att en väl fungerande elektronisk kommunikation finns tillgänglig i hela kommunen, genom såväl samverkan med företag inom området, som genom uppbyggnad av en egen infrastruktur
- verka för att ett bra utbud av tjänster inom området elektronisk kommunikation (data- och tele) finns att tillgå i kommunen
- ständigt beakta möjligheterna till utbyggnad och förbättring av den elektroniska infrastrukturen i kommunens övriga arbete, till exempel genom samförläggning vid VA- eller gatuarbeten och utnyttjande av bästa möjliga teknik beroende på behov och geografiska och ekonomiska förutsättningar

Strategi sjöfart

(se även näringsliv, fiske sid 12)

Vi ska

- se till att kommunens hamnar hålls i gott skick
- stimulera utvecklingen av hamnen vid Jättersön (se även under biltrafik)
- stimulera alla former av kust- och Östersjötrafik som till exempel sommartrafiken Mönsterås-Borgholm

E 22 Emån

Strategi biltrafik

Vi ska

- påverka Vägverket och Regionförbundet att ta större hänsyn till råvaruflödet av bland annat skogstransporter vid prioritering av väganslag. Södras Skogskombinat (Mönsterås Bruk och Mönsterås Såg) genererar transporter av en omfattning som är en av de största i södra Sverige
- aktivt medverka till Vägverkets planerade ombyggnad av befintlig sträckning av E22 längs Mönsterås samhälle och i samarbete med bland annat Regionförbundet arbeta för att avsevärt höja E22:s standard
- stödja turistnäringens satsning på Mönsterås Kustväg
- utreda erforderliga satsningar och aktivt medverka till att förbättra vägnätet mot industriområdet vid Södras Skogskombinat och dess hamn
- ha kvar vägreservatet för nya riksväg 34 helt utanför samhällena bland annat eftersom det är angeläget att miljöfarligt gods inte transporteras på befintlig väg genom samhällen och fastställda vattenskyddsområden
- arbeta för en upprustning av väg 628 (Mönsterås-Blomstermåla) och en bättre standard på vägarna 603/634/574 (Ålem-Nybro) och 646/641 (Ruda-Mönsterås)
- arbeta för en upprustning av väg 642 (Bo-Emsfors) samt verka för att bibehålla god standard på väg 594 (Ingemåla-Strömsrum) och väg 60l (E22-Pataholm)
- arbeta för minskade bullerstörningar
- arbeta för att en god standard upprätthålls på befintliga vägar
- arbeta för energisnåla transporter och miljövänliga bränslen samt en effektiv logistik (se även under Service, energi)

Strategi gång-cykeltrafik

Vi ska

- av trafiksäkerhets-, energibesparings- och folkhälsoskäl ge gång-cykeltrafiken en hög prioritering
- arbeta för att bygga ut felande länkar så att gång-cykelvägsnäten inom samhällena blir sammanhängande och kompletta
- arbeta för gång-cykelvägar Timmernabben-Ålem, Blomstermåla-Sandbäckshult, Mönsterås-Blomstermåla , Mönsterås-Timmernabben och Fliseryd-Finsjö
- värna om sammanhängande cykelleder även för att öka attraktiviteten för Mönsterås som turistkommun
- i samråd med Södras Skogskombinat verka för att förbättra säkerheten för cykelpendlare till och från industriområdet

Strategi kollektivtrafik

Vi ska

- arbeta för en utveckling av flygplatserna i Kalmar och Oskarshamn
- effektivisera kollektivtrafiken och samordna den med övriga samhällsbetalda resor för att behålla och utveckla servicen
- arbeta för att järnvägen Kalmar-Linköping-Stockholm/ Södras Skogskombinat rustas, får ökad användning och högre säkerhet
- arbeta för en ökad tillgänglighet till kollektivtrafiken för att höja nyttjandet
- öka kollektivtrafikens attraktivitet med hjälp av cykelvägar till större hållplatser
- arbeta för en effektiv trafik, till exempel med mindre fordon, till kollektivtrafikens hållplatser och andra målpunkter
- underlätta för samåkning och bilpooler samt ett bättre utnyttjande av kollektivtrafiken genom strategiskt belägna parkeringsplatser
- stimulera till och underlätta för arbetspendling

Strategi trafiksäkerhet

Vi ska

- öka samarbetet mellan kommunala förvaltningar, Vägverket, Polisen, intresseorganisationer och kommuninvånare för att skapa säkra lösningar
- göra skolvägar trygga och bygga om farliga passager
- göra den fysiska utformningen av trafikmiljön enkel och tydlig för att öka säkerhet och framkomlighet
- komplettera vägvisningen för att främja handel och service
- skapa en handlingsplan mot skadegörelse och klotter i gatumiljön
- prioritera de oskyddade trafikanterna och de funktionshindrade på blandgator och i andra trafikmiljöer, minska biltrafiken i dessa områden samt planera för 30 km/h i områden där gående och cyklister kan kollidera med bilar
- utifrån den utförda nätanalysen av gatunätet i Mönsterås utveckla kommunens trafikmiljöer med en trafikplan

7. Natur- och kulturvärden

Mål natur- och kulturvärden

Natur- och kulturmiljön ska ses som en resurs för livskvalitet, rekreation och turism. Även behovet av ”tysta”områden ska uppmärksammas.

Mark- och vattenområden med särskilt höga natur- och kulturvärden, liksom ekologiskt känsliga områden, ska så långt möjligt undantas från exploatering. Vid exploatering ska platsen/ortens särdrag värnas och behovet av grönområden beaktas. Inom områden där strandskydd råder ska varsamhet iakttagas.

Representativa områden av alla förekommande naturtyper, som till exempel strandängar, våtmarker, gammalskog och andra nyckelbiotoper, ska värnas. Detsamma gäller fornlämningar, representativa landskapselement och områden för kännedom om äldre brukningsformer och levnadssätt, till exempel hagmarker, vägsträckningar, stenmurar, industriminnen och bebyggelselämningar.

Hotade arter ska ges möjlighet att spridas och öka i antal. Den biologiska mångfalden ska säkras och näringsbelastningen på hav och vattendrag minskas.

Strategi natur- och kulturvärden

Vi ska

- med kommunala beslut vidmakthålla och skapa ”gröna” (markanknutna) och ”blå” (vattenanknutna) spridningskorridorer för att gynna den biologiska mångfalden
- prioritera lokal dagvattenrening, våtmarker, kantzoner med mera för att minska näringsbelastningen
- värna kontakterna (utblickar, åtkomlighet med mera) med stränderna
- ställa krav på hänsyn och anpassning till den lokala byggnadstraditionen för tillkommande bebyggelse
- värna värdefulla industri- och bebyggelsemiljöer
- ta fram en trädplanteringsplan för grönområden inom tätorterna
- överväga att även avsätta kommunala natur- och kulturområden

Höst

8. Bebyggelseutveckling

Mål tätortsutveckling

Alla kommunens tätorter ska utvecklas och utvecklingen vara långsiktigt bärkraftig, bygga på kretsloppstänkande och ta stor hänsyn till tätortens särart och kvaliteter. Tätorterna ska ha en god social miljö för alla (med särskild hänsyn till de handikappade). Boendemiljöerna ska locka till inflyttning.

Strategi tätortsutveckling

Vi ska

- ha en positiv grundsyn till ny-, till- och ombyggnad inom tätorterna
- ha en utveckling som tillvaratar och förstärker tätorternas särdrag och kvaliteter
- ha en planering som skapar mötesplatser och stimulerar till social gemenskap
- planera för ny bostadsbebyggelse i attraktiva lägen
- ge ökad möjlighet till lokal försörjning, till exempel genom att verka för etablering av tjänsteföretag i alla tätorterna och möjlighet till icke störande verksamhet i kombination med boendet
- ha en planering som förebygger brott
- ha en planering som ökar trafiksäkerheten, till exempel genom möjlighet till minskat antal biltransporter och prioritering av gång/cykeltrafiken
- ge tillgång till mark för rekreation, en värnad biologisk mångfald samt natur- och kulturupplevelser i bostädernas närhet
- förnya och komplettera så att hushållning med mark- och vattenområden, kulturmiljöns värden, ekonomisk utveckling och god livsmiljö främjas
- ge möjlighet till kretsloppslösningar för byggmaterial, uppvärmning, avlopp och avfall
- ha en säker framtida vattenförsörjning
- normalt pröva samtliga förutsättningar i ett sammanhang genom till exempel detaljplaneläggning för ny bebygglese i tätorternas randzon

Mål för permanentbebyggelse i byar och på landsbygd

Alla kommunens delar ska utvecklas och utvecklingen bygga på ett kretsloppstänkande. Grundsynen är en levande landsbygd. Exploatering och bevarande måste balanseras för att attraktiviteten ska bestå.

Strategi för permanentbebyggelse i byar och på landsbygd

Vi ska

- ha en positiv grundsyn till ny-, om- och tillbyggnad av permanentbebyggelse på landsbygden
- ha en positiv grundsyn till bebyggelse även för andra former av verksamhet än traditionellt lantbruk
- ha en positiv grundsyn till komplettering i byar under förutsättning att vatten, avlopp och energiförsörjning kan ordnas - gärna med kretsloppsanpassade lösningar. Fritidshusboende bör dock inte konkurrera ut permanentboende.
- väga in allmänna intressen som t ex natur, kultur, rekreation, jord- och skogsbruk vid lämplighetsbedömningen av ny bebyggelse
- arbeta för att ny bebyggelse anpassas till helhetsmiljön, landsbygdens traditionella byggnadsstil och färgsättning - speciellt i öppna landskap samt intill bybebyggelse och vägar
- verka för att grundvattentillgången inte försämras för enskilda vattentäkter på grund av pågående markanvändning eller miljöstörningar

- iakta varsamhet inom områden där strandskydd råder

Mål fritidshusbebyggelse

Fritidsbebyggelsekaraktären i fritidshusområdena ska värnas. För att stimulera turistnäringen ska även ny fritidsbebyggelse kunna tillkomma. Byggandet ska baseras på ett kretsloppstänkande. Exploatering och bevarande måste balanseras för att attraktiviteten ska bestå.

Strategi fritidshusbebyggelse

Vi ska

- ha en positiv grundsyn till mindre grupper av uthyrningsstugor som komplement till jord- och skogsbruksnäringen
- normalt ha en positiv grundsyn till komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse och byar under förutsättning att vatten, avlopp och energiförsörjning kan ordnas - gärna med kretsloppsanpassade lösningar.
- väga in allmänna intressen som till exempel natur, kultur, rekreation, jordbruk och skogsbruk vid lämplighetsbedömningen av ny fritidsbebyggelse
- arbeta för att att ny bebyggelse i landsbygdsmiljö anpassas till helhetsmiljön, landsbygdens traditionella byggnadsstil och färgsättning - speciellt i öppna landskap samt intill bybebyggelse och vägar
- arbeta för att fritidshusbebyggelse görs energisnål
- verka för att grundvattentillgången inte försämras för enskilda vattentäkter på grund av pågående markanvändning eller miljöstörningar
- reservera lämplig mark för ny fritidshusbebyggelse
- behålla Skirens fritidshusområde, möjligen i begränsad omfattning för att möjliggöra även andra typer av fritidsverksamhet
- iaktta varsamhet inom områden där strandskydd råder

Mål näringslivsbebyggelse

Områdena för näringslivsbebyggelse ska göras attraktivare och kunna erbjuda miljöer som lockar nya företag. De ska vara flexibla och kunna innehålla flera olika sorters verksamheter. De ska ligga strategiskt ur transportsynpunkt samt för kollektiv-, gång- och cykeltrafiken.

Strategi näringslivsbebyggelse

Vi ska

- detaljplanera nya arbetsområden för en flexiblare användning än idag
- ge möjligheter till mötesplatser för bland annat erfarenhetsutbyte
- arbeta för att göra befintliga arbetsområden attraktivare
- arbeta för att utöka området i anslutning till Södras Skogskombinat
- verka för ett område för trafikservice med mera för den tunga trafiken i anslutning till nedfarten från E22 till Södras område

9. Beredskap

Mål beredskap

En beredskap som ger en trygg, robust och långsiktigt hållbar kommun. En prioritering av förebyggande arbete i samarbete med totalförsvaret för att minska samhällets sårbarhet.

Strategi beredskap

Vi ska

- ta beredskapshänsyn i all samhällsplanering
- verka för enhetliga beredskapsförberedelser genomsyrade av säkerhetstänkande
- verka för samordning och enhetlig inriktning av beredskapsförberedelser mellan kommun, företag, myndigheter och organisationer

Vi ska vid svåra påfrestningar och under höjd beredskap

- värna befolkningen
- trygga en livsnödvändig försörjning och de viktigaste samhällsfunktionerna
- inom ramen för ordinarie organisation, verksamhet och lokaler ha omedelbar förmåga att leda, samordna, informera och prioritera

10. Miljö- och riskfaktorer

Mål miljö- och riskfaktorer

En hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. (En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.) *Miljöbalken 1:1*

En ekokommun med tydlig miljöprofil.

Strategi miljö- och riskfaktorer

Vi ska

- leva och verka enligt ”De fyra systemvillkoren” som har tagits fram av Det Naturliga Steget

1. Ämnen från jordskorpan får inte systematiskt öka i naturen
2. Ämnen från samhällets produktion får inte systematiskt öka i naturen
3. Det fysiska utrymmet för naturens kretslopp och mångfald får inte systematiskt begränsas
4. De resurser som finns ska användas så effektivt och rättvist som möjligt

Forspaddling

- arbeta för att andelen förnyelsebara energikällor ökar och utsläpp från fossila bränslen minskar
- arbeta för att nedfallet av svavel minskar till vad känsliga marker på lång sikt tål
- arbeta för att andelen flyktiga organiska ämnen från hushåll och vägtrafik minskar
- genom kommunala beslut skapa ett långsiktigt hållbart samhälle som innebär skydd av miljö och människa, effektiv användning av energi och naturresurser och hållbar försörjning
- i den bebyggda miljön skapa förutsättningar för god hälsa. Det innebär bland annat att bygga bort och inte skapa nya bullerstörningar (till exempel från trafik och industrier), att beakta kraven för sunda hus (till exempel radon- och andra strålningsrisker samt alltför korta byggtider som försämrar kvaliteten), att bygga bort trafikrisker (till exempel genom att öka antalet gång- och cykelvägar), att arbeta för att förbättra luftkvaliteten (till exempel genom att minska utsläppen från enskilda värmeanläggningar med dåliga miljöegenskaper, att öka fjärrvärmenätet och inte lokalisera bostäder för nära industrier)
- vid ny- och ombyggnad verka för god byggkvalitet
- uppmärksamma riskerna för skred- och översvämningskänsliga områden
- skydda grund- och ytvatten så att det kan ge en säker och uthållig vattendistribution (till exempel genom att säkerställa skyddsområden) och att genomföra riskanalyser speciellt där transportsystemen kommer i konflikt med vattenområden, såväl befintliga som framtida
- stödja arbetet med att odlingslandskapet uthålligt ska kunna producera livsmedel och biologiska råvaror av hög kvalitet utan risk för människors och djurs hälsa eller för angränsande ekosystem (som närliggande vattendrag eller kust)
- i samklang med nationella och regionala miljömål formulera konkreta lokala åtgärdsmål som är möjliga att kontinuerligt följa upp
- i Agenda 21's anda skapa dialoger, informera om åtgärdsmål och skapa positiva attityder till den nödvändiga miljöinriktningen av samhällsutvecklingen
- miljöcertifiera kommunens nämnder och bolag

11. Målkonfliktsanalys

Lagstiftning

Plan- och bygglagens krav på vad en översiktsplan ska innehålla har utvidgats, bland annat med att planens konsekvenser ska redovisas och kunna utläsas utan svårighet. När konsekvenser tas upp tidigt i planarbetet kan invånare och myndigheter lättare förstå innebörden av planen. En tydlig beskrivning av konsekvenserna kan också underlätta tillämpningen och öka förståelsen för kommunens bedömningar.

Metod

Kommunens ledningsgrupp för översiktsplan beslutade 991129 att uppdra åt Harald Persson, Vatten och Samhällsteknik AB, att analysera konsekvenserna av de mål som formulerats i översiktsplanen.

Konsekvenserna har vägts mot

- ekonomiska värderingar/mål
  - nationellt
  - kommunalt
  - privat
- miljömässiga värderingar/mål
  - globalt
  - regionalt
  - lokalt
- sociala värderingar/mål
  - för samhället
  - för individen

Även kommunens strategier för att uppnå målen har ingått i bedömningsunderlaget.

	Ekonomi			Miljö			Sociala	
Mål	Nationellt	Kommunalt	Privat	Globalt	Regionalt	Lokalt	Samhället	Individen
Grönslöst samarbete								
Befolkning	1	1	2	1	2	3	1	2
Näringsliv								
Industri, tjänsteföretag, handel	1	1	1	2	2	3	1	1
Turism	2	3	3	2	2	3	2	2
Jordbruk	2	2	3	2	2	2	1	2
Skogsbruk	2	1	2	1	1	1	1	2
Fiske	2	3	3	2	2	2	1	2
Vattenbruk	1	1	2	1	2	2	1	1
Värdefulla ämnen och material	1	3	2	1	2	2	1	2
Kommunala service	2	2	3	1	2	2	1	2
Offentlig service								
Skola och barnomsorg	3	4	2	1	1	1	1	1
Kultur och fritid	3	4	2	1	2	2	1	2
Vård och omsorg	3	4	3	1	1	2	1	1
Vattenförsörjning	2	3	3	1	2	3	2	2
Avlopp och dagvatten	2	4	3	1	1	2	2	2
Avfall	2	3	3	1	2	2	2	3
Energi	3	3	3	1	2	3	2	3
Kommunikationer	4	3	3	2	2	2	1	2
Natur- och kulturvärden	3	3	3	1	1	2	2	2
Tätortsutveckling	2	3	3	1	2	2	1	2
Permanentbebyggelse i byar och på landsbygd	2	3	3	1	2	2	1	1
Fritidshusbebyggelse	1	3	2	1	2	3	2	2
Näringslivsbebyggelse	1	2	1	1	2	2	1	2
Beredskap	3	3	2	1	2	2	1	1
Miljö- och riskfaktorer	2	2	1	1	1	1	1	1

1	Ingen risk för motsättningar
2	Små risker för motsättningar
3	Viss risk för motsättningar
4	Betydande risk för motsättningar
5	Oacceptabelt

För att illustrera målkonfliktsanalysen har en tabell med färgsignaler använts. Färgerna visar om kommunens mål riskerar att komma i konflikt med ekonomiska, miljömässiga eller sociala värderingar/mål gjorda i andra sammanhang. Modellen bygger på att endast en färg per ruta får användas. Något entydigt facit finns naturligtvis inte. Exempelvis blir färgvalen beroende av inom vilken tidshorisont konsekvenserna bedöms och hur ekonomiska ramar ska tolkas. Konflikter i delfrågor kan också uppstå under vägen fram mot målet även om värderingar och mål är samstämda.

Sammanfattningsvis kan konstateras att störst risk för motsättningar finns på den ekonomiska sidan. Detta eftersom målen kan bli dyra att uppnå, främst kommunalt, men även nationellt och privat. Vid vägning mot miljöaspekter är risken för motsättningar betydligt mindre. Viss risk finns dock på det lokala planet, beroende på att till exempel exploatering och vattenförsörjning kan ge lokala störningar. Även socialt är risken för motsättningar små, dock störst på individnivå, eftersom målen ibland kan innebära krav på ändrade sätt att leva och att driva verksamhet.

Målkonfliktsanalys samt kommentarer till färgrutor, se bilaga 1. Bilagan har dock inte reviderats efter samrådet. Vissa målformuleringar överensstämmer därför inte helt med huvudtextens.

Vatten och Samhällsteknik AB står för formulerade konsekvenser och sammanfattningstabell. Ett par avstämningar med arbetsgruppen har gjorts under arbetets gång. Ledningsgruppen har valt att inte lägga några egna synpunkter på målkonfliktsanalysen. *Konsekvenser mer direkt kopplade till mark- och vattenanvändningen i kommunen kommer att redovisas i kommande översiktsplanedelar.*

12. Planprocessen

En idédag i Blomstermåla den 30 januari 1997 startade arbetet. Tjänstemän och politiker från kommunstyrelse/kansli, miljönämnd/förvaltning, kulturnämnd/förvaltning och byggnadsnämnd/förvaltning deltog. Förutom genomgång av lagändringar genomfördes fyra grupparbeten:

- Vad behöver du översiktsplanen till i Mönsterås?
- Vad har ändrats sedan gällande översiktsplan antogs 1991?
- Vad är bra och vad är dåligt med gällande plan (innehåll, text, utseende)?
- Fördjupning, tillägg eller omarbetning? Vision, strategiskt instrument, beslutsförberedande plan?

Lednings- och arbetsgrupp

Arbetet bedrivs med kommunstyrelsen som huvudman. Ledningsgrupp är presidierna för kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, miljönämnden och ordföranden för trafiknämnden. Arbetsgrupp är stadsarkitekten, miljöchefen, tekniske chefen och exploateringsingenjören.

Lednings- och arbetsgruppsmöten

Materialet har arbetats fram successivt under 7 ledningsgrupps- och drygt 30 arbetsgruppsmöten. Vid ett ledningsgruppsmöte deltog även representanter för kulturnämnden, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kommunledningskontoret och räddningstjänsten.

Samråd

Del 1 Mål och strategier har varit på samråd 15 september-15 november 2000. Samrådsmaterialet fanns tillgängligt även på biblioteken och på kommunens hemsida. Tre välbesökta samrådsmöten hölls. Inkomna synpunkter finns sammanfattade och kommenterade i en samrådsredogörelse.

Utställning

Del 1 Mål och Strategier har varit utställd 9 juli - 21 september 2001. Inkomna synpunkter finns sammanfattade och kommenterade i kommunens utlåtande.

Översiktsplanearbetets uppläggning

Ur protokoll från ledningsgruppens sammanträde den 22 april 1997 hämtas:
Revideringen av översiktsplanen inledes med en uppdatering och omarbetning av de allmänna målen. Uppdatering ska göras över vad som hänt sedan antagandet 1991 innan allmänheten tar del av materialet.

Härefter fortsättes med en fördjupning av översiktsplanen för kustzonen (inklusive samhällena Mönsterås och Timmernabben). Mark- och vattendel ska integreras.

Om integreringstanken visar sig lyckad, fortsättes med en fördjupning kring Alsteråns avrinningsområde (inklusive Blomstermåla, Ålem och Ålems kyrkby)och en fördjupning kring Emån/Lillåns avrinningsområde (inklusive Fliseryd)

13. Underlagsmaterial

Lagar mm

- Kulturminneslagen
- Miljöbalken (MB)
- Plan- och bygglagen (PBL)
- De 15 miljömålen
- De transportpolitiska målen

Kommunalt underlagsmaterial

- Tidigare översiktliga planer (antagna av kommunfullmäktige 1991)
  - Översiktsplan - mark
  - Delöversiktsplan Ö1 - mark - Mönsterås tätort
  - Delöversiktsplan Ö2 - mark - Blomstermåla Ålem Timmernabben
  - Delöversiktsplan Ö3 - mark - Fliseryd
  - Översiktsplan - vatten
- Agenda 21-plan (antagen av kommunfullmäktige 1997)
- Gällande budget och ekonomisk flerårsplanering (inklusive mål för verksamheterna)
- Handikapplan Mönsterås (antagen av kommunfullmäktige 1997)
- Miljövårdsplan Mönsterås kommun 1993 (antagen av kommunfullmäktige 1993)
- Underlag till Miljövårdsplan Mönsterås kommun 1993
- Markradonundersökning Mönsterås kommun (Högskolan i Kalmar 1988)
- Trafiksäkerhetsprogram för Mönsterås kommun (antaget av kommunfullmäktige 1996)
- Avfallsplan för Mönsterås kommun 1998-2002
- Energiprogram för Mönsterås kommun (antaget av kommunfullmäktige 1998)
- Beredskapsplan Mönsterås kommun (tagen av kommunstyrelsen 1998)
- Affärs- och verksamhetsplan för Mönsterås Utvecklings AB (1996, reviderad 1998)

Regionalt underlagsmaterial

- Regionalt utvecklingsprogram för Kalmar län, RUPEN 99 (Regionförbundet)
- Regionalt tillväxtavtal för Kalmar län (Regionförbundet 000215)
- Plan för infrastrukturen 1998-2007 för Kalmar län (Regionförbundet)
- Katalog H99 och H2000 (regionalt planeringsunderlag för översiktlig planering i Kalmar län)
- Kulturmiljövårdens riksintressen Mönsterås kommun (Länsstyrelsen 1997:31)
- Naturvårdens riksintressen Kalmar läns fastland (Länsstyrelsen 1989:6 samt nytt beslut 2000-02-15)
- Friluftslivets riksintressen Kalmar län (Länsstyrelsen 1989:11)
- Odlingslandskapet i Kalmar län - bevarandeprogram - Mönsterås kommun (Länsstyrelsen 1995:14)
- Strategi för miljöarbetet i Kalmar län, STRAM (Länsstyrelsen 1996:7)
- Grushushållningsplan Kalmar län (Kalmar läns kommunförbund juni 1993)
- Krossberg i södra Kalmar län (Länsstyrelsen 1995:27)

Övrigt underlagsmaterial

- Befolkningsstatistik (SCB 1998)
- Näringslivsstatistik Mönsterås kommun (SCB 2000)
- ESDP (European Spatial Development Perspective)

Bilaga 1

Målkonfliktsanalys
Kommentarer till färgrutor

OBS!
Bilaga 1 har inte reviderats efter samrådet.
Vissa målformuleringar överensstämmer
därför inte helt med huvudtextens.

Kalmar 15 april 2000

Harald Persson

Metodredovisning, se sid 25

Konsekvenser

Mål befolkning

Planeringen ska stimulera till en befolkningsökning. Alla kommundelar ska ha del av tillväxten. De som bor i kommunen ska ha hög jämställdhet, hög livskvalitet och lågt ohälsotal.

Konsekvenser

- fler arbetstillfällen ger större skatteintäkter och bättre kommunal ekonomi vilket ger förutsättningar för bra kommunal och övrig service (kan dock innebära ökade kommunala kostnader)
- inflyttning medför nya impulser till kommunen
- individen mår bättre om den har jobb
- människor som trivs ger lägre kostnader för samhället
- hög kvalitet på samhällsservicen kan innebära stora kostnader för kommunen
- större befolkning och fler jobb och verksamheter kan ge ökat exploateringstryck och ökad negativ miljöpåverkan (i Mönsterås kommun finns normalt god marginal innan miljöpåverkan riskerar att bli allvarlig)
- större befolkning och fler jobb och verksamheter kan medföra hårdare nyttjande av naturresurser såsom vattenresurser med mera
- ökat nyttjande av attraktiva miljöer såsom kusten kan ge störningar på känsligt djur- och växtliv

Övergripande mål näringsliv

Mönsterås kommun ska ha ett aktivt, varierat och miljövänligt näringsliv.

Mål industri, tjänsteföretag och handel

Mönsterås kommun ska uppfattas av företagare som en kommun med ett mycket bra näringslivsklimat, regionens attraktivaste kommun att verka i.

Konsekvenser

- ökar förutsättningarna för fler arbetstillfällen vilket ger större skatteintäkter och bättre kommunal ekonomi med förutsättningar för bra kommunal och övrig service (kan dock innebära ökade kommunala kostnader)
- utveckling av näringslivet kan främja kreativiteten och nytänkandet i kommunen
- individen mår bättre om den har jobb
- ytterligare verksamhetsetableringar vid Mönsterås Bruk medför ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur för ”störande” industri. Utvecklingen måste hållas under uppsikt så att eventuella negativa konsekvenser minimeras
- fler jobb och verksamheter kan ge ökat exploateringstryck och ökad negativ miljöpåverkan (i Mönsterås kommun finns normalt god marginal innan miljöpåverkan riskerar att bli allvarlig)
- fler jobb och verksamheter kan medföra hårdare nyttjande av naturresurser såsom vattenresurser med mera
- en god infrastruktur kan på kort sikt vara dyr att tillskapa
- ytterligare verksamhetsetableringar vid Mönsterås Bruk ger ökade persontransporter då bruket ligger långt från bostadskoncentrationer

Mål turism

(se även under service, kultur och fritid)
Turismnäringen i kommunen bör öka i betydelse. Turismen ska ha en familjär, kulturell, naturintressant och rofylld prägel. Turistsäsongen ska förlängas.

Konsekvenser

- ökad turism ger fler arbetstillfällen vilket ger större skatteintäkter och bättre kommunal ekonomi med förutsättningar för bättre (mer kostsam) kommunal och övrig service
- utveckling av turismen kan främja kreativiteten och nytänkandet i kommunen
- ökad turism kan ge nya impulser, värdefulla kontakter och ökat kulturutbyte
- individen mår bättre om den har jobb
- många attraktiva turistmål bidrar till en positiv image för kommunen
- ökad turism kan ge ökat exploateringstryck och ökad negativ miljöpåverkan (i Mönsterås kommun finns normalt god marginal innan miljöpåverkan riskerar att bli allvarlig)
- ökad turism kan medföra hårdare nyttjande av naturresurser såsom vattenresurser med mera
- ökat nyttjande av attraktiva miljöer såsom kusten och åarna kan ge störningar på känsligt djur- och växtliv

Mål jordbruk

Jordbruket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Det ska vara navet i ett kretslopp där mat, näringsämnen, råvaror och energi flödar mellan tätort och jordbruk, mellan stad och land.

Metodredovisning, se sid 25

Konsekvenser

- ekonomiskt hållbart jordbruk stimulerar till en levande landsbygd
- egen förädling med mera ger arbetstillfällen, minskar transportbehovet, kan ge högre livsmedelskvalitet och större möjlighet till påverkan
- ekologiskt hållbart jordbruk verkar för att odlingsbygdens natur- och kulturvärden bevaras
- långsiktigt hållbart jordbruk verkar för att minska jordbrukets påverkan på omgivande vattendrag och hav (övergödning)
- rätt genomförd jordbruksbevattning minskar risken för näringsläckage och ökar förutsättningarna för en god ekonomi för jordbrukaren
- långsiktigt hållbart jordbruk ställer krav på nytänkande och kreativitet
- ekologiskt hållbar drift ger eventuellt dyrare produktion åtminstone på kort sikt
- bevattning medför hårdare kvantitativt nyttjande av vattenresurser
- återflödet av näringsämnen till jordbruket ställer höga krav på kvaliteten på aktuella restprodukter från tätorten, vilket kan kräva nya rutiner och ny teknik på bland annat vatten och avloppssidan
- transportarbetet kan utgöra en begränsande faktor för möjligheterna att till fullo erhålla ekonomiska och ekologiska kretslopp mellan stad och land
- en levande landsbygd ställer krav på den kommunala servicen vilket kan innebära ökade kostnader för kommunen

Mål skogsbruk

Skogsbruket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart gärna i koppling med jordbruk eller andra sysselsättningar för att ge en bas för en levande landsbygd. Restprodukter från andra sektorer ska bli en resurs och återföras till skogsbruket. Skogen ska uthålligt producera biologiska råvaror av hög kvalitet samtidigt som biologisk mångfald och kulturhistoriska värden bevaras.

Konsekvenser

- ekonomiskt hållbart skogsbruk stimulerar till en levande landsbygd
- god tillgång till skogsråvara kan stimulera till utveckling av träförädlingsindustrin i regionen
- ett ekologiskt anpassat skogsbruk med spridningskorridorer (ekologiskt sammanbundna områden) och gammalskog ökar den biologiska mångfalden vilket, ger förutsättningar för många hotade växt- och djurarter att finnas kvar i regionen
- ett ekologiskt anpassat skogsbruk ökar skogens rekreationsvärde
- långsiktigt hållbart skogsbruk med stor kultur- och naturhänsyn kan åtminstone på kort sikt sammantaget medföra lägre produktivitet (mindre brukningsbar skogsareal)
- ekologiskt hållbar drift ger eventuellt dyrare produktion på kort sikt
- en levande landsbygd ställer krav på den kommunala servicen vilket kan innebära ökade kostnader för kommunen

Mål fiske

Yrkesfisket i kommunen ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbart, gärna i koppling med andra sysselsättningar för att ge en bas för en levande landsbygd. Fiskevattnens naturliga funktioner ska fungera så ostört som möjligt och ha bevarad naturlig produktionsförmåga. Vid det för turismen viktiga fritidsfisket måste hänsyn tas till flora, fauna och de allemansrättsliga begränsningarna.

Konsekvenser

- ekonomiskt hållbart yrkesfiske stimulerar till en levande landsbygd/skärgård
- egen förädling med mera ger arbetstillfällen och minskar transportbehovet
- fiskevatten i balans ökar vattnens rekreationsvärde
- rena vatten i balans stimulerar den biologiska mångfalden
- en levande landsbygd ställer krav på den kommunala servicen på landsbygden vilket kan innebära kostnader för kommunen
- underhåll av landningsplatser kan medföra kostnader för kommunen
- kalkning av insjövatten medför kostnader för samhället

Mål vattenbruk

Kontrollerad odling av fisk/kräftor i landbaserade anläggningar ska beaktas.

Konsekvenser

- fisk/kräftodling kan ge arbetstillfällen vilket ger större skatteintäkter och bättre kommunal ekonomi
- landbaserade odlingar ger förutsättningar att minimera miljöbelastningen från odlingarna

Mål värdefulla ämnen och material

Hushållning med sten, grus och jord ska gälla. Områden med bevaranderiksintressen ska hållas fria från såväl grus-, berg-, morän- som matjordstäkter.

Metodredovisning, se sid 25

Konsekvenser

- hushållning minskar användningen av begränsade ändliga naturresurser
- bergtäkter minskar uttagsbehovet av begränsade ändliga naturresurser
- bergtäkter medför vanligen mer buller och vibrationer än morän- och grustäkter

Mål kommersiell service

En väl utvecklad dagligvaruhandel och en mångsidig service på varje ort. Köpingens centrum ska vara en attraktiv handels- och mötesplats för hela regionen.

Konsekvenser

- minskat behov av persontransporter och privatbilism är positivt för miljön
- ökar möjligheterna för fler att bo kvar i de mindre orterna
- dagligvaruhandel med mera i mindre orter kräver en lojalitet av invånarna

Övergripande mål offentlig service

En god, handikapptillgänglig offentlig service i hela kommunen (skola, äldreomsorg, barnomsorg, fritidsverksamhet) där servicen i huvudsak utgår från tätorterna.
Lättillgänglig utåtriktad kommuninformation.

Konsekvenser

- god offentlig service i hela kommunen ökar kommunens attraktionskraft
- god offentlig service i hela kommunen är positivt för kommuninvånarna
- god offentlig service i hela kommunen kan vara relativt kostsam för kommunen

Mål skola och barnomsorg

En skola och en barnomsorg med en helhetssyn på varje individ med bakgrund i att kunskaper och färdigheter är en förutsättning för individens framtida möjligheter. Verksamheterna ska anpassas till samhällets utveckling och förändring. Kultur och internationella frågor ska vara naturliga inslag. Mobbning ska med kraft åtgärdas. Föräldrar/barn ska ha ett reellt inflytande och så långt möjligt kunna välja skola och omsorgsform.

Konsekvenser

- bra skola och barnomsorg bidrar till invånarnas trivsel
- bra skola och barnomsorg ökar kommunens attraktionskraft
- bra skola medför hög kunskapsnivå för den uppväxande generationen
- bra skola ger förutsättningar för ett bra näringsliv med mera också på lång sikt
- skola och barnomsorg kan medföra betydande kostnader för kommunen

Mål kultur och fritid

(se även under näringsliv, turism)
Ett rikt kultur- och rekreationsutbud för invånare och besökare i alla åldrar.

Konsekvenser

- ett rikt kultur- och rekreationsutbud ökar kommunens attraktionskraft och medverkar till kommuninvånarnas trivsel
- ett tillvaratagande av inflyttares kulturer (till exempel invandrarkulturer) kan påtagligt berika kulturutbudet i kommunen
- ett rikt kultur- och rekreationsutbud kan medföra betydande kostnader för kommunen

Mål vård och omsorg

Sjuka, funktionshindrade och äldre ska ha möjlighet till delaktighet, jämlikhet och hög livskvalitet.

Konsekvenser

- flertalet individer trivs och mår bättre om de får vara delaktiga och påverka sin situation
- målet kan medföra ökade kostnader för vården

Mål vattenförsörjning

Den kommunala och enskilda vattenförsörjningen måste under alla omständigheter vara säkerställd. Vid vattenanvändning ska återhållsamhet gälla.

Konsekvenser

- bra vattenförsörjning innebär högre servicenivå för invånarna
- bra vattenförsörjning stimulerar vissa typer av industri- och verksamhetsetableringar
- vattenkvalitets och -kvantitetsaspekter begränsar hur mark och vatten kan nyttjas, vilket blir särskilt tydligt vid fastställande av vattenskyddsområde/skyddsföreskrifter
- vattenuttag för den kommunala vattenförsörjningen kan, och får, vara negativt för naturvården och vattenmiljön
- ett gott underhåll av vattenledningar med mera är viktigt ur bland annat hygienisk synpunkt men samtidigt, åtminstone på kort sikt, relativt kostsamt för kommunen

Metodredovisning, se sid 25

Mål avlopp och dagvatten

Avloppsvattnet ska tillvaratas på ett sätt som inte äventyrar miljön eller människans hälsa. Dess resurs för bevattning, som näringskälla med mera ska så långt möjligt tillvaratas. Dagvatten ska helst omhändertas lokalt.

Konsekvenser

- ändliga naturresurser i form av främst fosfor tillvaratas i kretslopp vilket är angeläget för ett hållbart samhälle
- nyttjandet av avloppsvattnet/slammet inom jordbruket kan ställa höga krav på vad som får anslutas till avloppsreningsverken vilket i sin tur kan ge bland annat ekonomiska konsekvenser för företag och hushåll
- lokalt omhändertagande av dagvatten minskar risken för förorening av vattendrag och hav och för grundvattensänkningar i samband med exploateringar
- lokalt omhändertagande av dagvatten kan påverka grundvattenkvaliteten negativt
- bra underhåll av avloppsledningar med mera är relativt kostsamt för kommunen (på kort sikt men inte på lång sikt)
- viss risk för negativa hälsoeffekter på grund av okunskap (misstag) om avloppsvattnet ska användas för bevattning i jordbruket

Mål avfall

Avfallshanteringens inriktning ska överensstämma med prioriteringsordningen minimering, återanvändning, återvinning, energiutvinning och deponering. Avfallet från hushåll och industri ska ses som en resurs och/eller som en del av kretsloppet. Det organiska avfallet ska komposteras nära den plats där det produceras. Resurssnåla retursystem ska ersätta långväga transporter av förpackningsmaterial med mera.

Konsekvenser

- inriktningen minskar samhällets behov av ”jungfruliga” råvaror vilket är positivt ur resurshushållningssynpunkt
- inriktningen minskar behovet av deponeringsytor, det vill säga markytor som är mer eller mindre låsta under lång tid framöver (samtidigt ökar behovet av ytor för hantering och mellanlagring)
- inriktningen minskar mängden deponerat avfall och avfallets miljöfarlighet (undantag aska från avfallsförbränning). På sikt minskar därmed risken för omgivningspåverkan runt deponeringsanläggningen (lukt och vattenföroreningar)
- återanvändning, återvinning och energiutvinning ökar sannolikt transportbehovet
- källsortering förutsätter betydande arbetsinsatser vid källan (i hushåll, på industrier med mera) och ställer krav på invånarnas engagemang
- ökad hantering ökar, åtminstone på kort sikt, kostnaderna för avfallshanteringen (minskade miljökostnader kan på sikt överväga)
- viss risk för negativa hälsoeffekter på grund av okunskap (misstag, dålig skötsel) vid kompostering i villaträdgårdar med mera (råttor med mera)
- risk för att insamlingssystemen för restprodukter, exempelvis återvinningsstationer och andra uppsamlingsplatser, upplevs som fula och skräpiga och därmed som ett negativt inslag i stadsbilden

Mål energi

En säker och effektiv energiförsörjning till konkurrenskraftiga villkor. En övergång till ett uthålligt energisystem, baserat på förnyelsebara energikällor.

Konsekvenser

- bättre för kretsloppet och miljön med minskad användning av ej förnyelsebara ämnen
- eventuellt ökat intresse att spara energi när man ser produktionsanläggningar
- många förnyelsebara energikällor kan innebära högre driftkostnader för enskilda och företag (på kort sikt men troligen inte på lång sikt)
- en utökad kommunal energirådgivning medför personalkostnader för samhället
- många förnyelsebara energikällor kan i högre grad medföra lokal påverkan som kan upplevas som störande (landskapsbild, buller, lukt, avverkning, reduktion av forsar i vattendrag med mera)
- lokal vedeldning kan medföra störningar för närliggande grannar med mera om eldningen inte sköts väl

Mål kommunikationer

Nationella, regionala och kommunala mål ska samverka. Transportsystemen ska utvecklas och utformas för en långsiktig och hållbar utveckling. Förutsättningarna för såväl person- som varutransporter i kommunen och regionen ska förbättras. Allmänhet, företag och offentliga institutioner ska ha tillgång till en väl fungerande elektronisk kommunikation till en rimlig kostnad. All trafik ska vara säker och dess störningar minimeras.

Kollektivtransportsystemet ska vara utformat så det är tillgängligt för alla. Restiden till centralorten ska vara maximalt 40 minuter och därifrån

Metodredovisning, se sid 25

till närmaste högskoleort 1 timma. Det ska vara möjligt att åka till Stockholm och till mellaneuropa över dagen. Hela det regionala arbetsområdet ska kunna utnyttjas.

En väl fungerande elektronisk kommunikation, till en rimlig kostnad för brukaren, skall finnas tillgänglig i hela kommunen. Kommunikationen skall ha en tillräcklig bandbredd för brukarnas behov och ha en god driftsäkerhet. En väl fungerande elektronisk kommunikation kommer att vara en viktig förutsättning för god service från såväl tjänsteföretag, handel som offentliga organ.

Konsekvenser

- elektronisk kommunikation och distansarbete minskar behovet av persontransporter vilket är positivt ur miljösynpunkt
- goda kommunikationer ökar möjligheterna att bo och verka i Mönsterås kommun vilket leder till ökade skatteintäkter
- en effektiv och välbelagd kollektivtrafik medför påtagliga miljövinster jämfört med vanlig biltrafik
- ökat cyklande/gående, framför allt på separata gång/cykelvägar, är positivt för folkhälsan, minskar sannolikt biltrafiken (positivt för miljön) och medför troligen färre trafikolyckor med allvarliga personskador
- förbättrad vägstandard minskar risken för trafikolyckor
- ökade sjötransporter minskar behovet av landbaserade transporter och minskade lastbilstransporter är viktigt ur miljösynpunkt
- en regional arbetsmarknad ökar mängden persontransporter vilket kan medföra negativa miljöeffekter (utsläpp, buller med mera)
- nya (flyttade) kommunikationsanläggningar tar i anspråk ny mark och kan komma i konflikt med andra markanspråk
- utbyggnad av kommunikationsanläggningar (nya/ombyggda vägar med mera) medför anläggnings- och driftkostnader
- en omfattande kollektivtrafik kan vara kostsam för kommunen (på kort sikt men troligen inte på lång)

Mål natur- och kulturvärden

Natur- och kulturmiljön ska ses som en resurs för livskvalitet, rekreation och turism. Även behovet av ”tysta”områden ska uppmärksammas.

Mark- och vattenområden med särskilt höga natur- och kulturvärden, liksom ekologiskt känsliga områden, ska så långt möjligt undantas från exploatering. Vid exploatering ska platsen/ortens särdrag värnas och behovet av grönområden beaktas.

Representativa områden av alla förekommande naturtyper, som till exempel strandängar, våtmarker och gammalskog, ska värnas och vid behov säkerställas. Detsamma gäller representativa landskapselement och områden för kännedom om äldre brukningsformer och levnadssätt, till exempel hagmarker, vägsträckningar, stenmurar, industriminnen och bebyggelselämningar.

Hotade arter ska ges möjlighet att spridas och öka i antal. Den biologiska mångfalden ska säkras och näringsbelastningen på hav och vattendrag minskas.

Konsekvenser

- mångfasetterad flora och fauna är positivt för miljön och kan öka turismen och därmed tillföra turistpengar till kommunen
- skydd och värnande av natur- och kulturvärden med mera kan medföra möjligheter till ekonomiska bidrag från staten och EU
- attraktiva natur- och kulturområden ger ökad livskvalitet för många
- skydd och värnande av natur- och kulturvärden med mera kan medföra begränsningar i exploateringsmöjligheterna
- skydd och värnande av natur- och kulturvärden med mera kan medföra begränsningar i hur mark- och vatten nyttjas
- kommunala natur- och kulturvårdsområden kan innebära kostnader för bland annat skötsel

Mål tätortsutveckling

Alla kommunens tätorter ska utvecklas och utvecklingen vara långsiktigt bärkraftig, bygga på kretsloppstänkande och ta stor hänsyn till tätortens särart och kvaliteter. Tätorterna ska ha en god social miljö för alla (med särskild hänsyn till de handikappade).

Boendemiljöerna ska locka till inflyttning.

Konsekvenser

- attraktivt boende ökar livskvaliteten för medborgarna
- attraktivt boende kan öka befolkningsmängden vilket ger ökade skatteintäkter för kommunen
- väl planerad bebyggelse minskar risken för framtida problem ur miljö-, hälso- och social synpunkt
- integrerat boende och arbete minskar behovet av persontransporter (arbetsresor)
- en god social miljö med mera i tätorterna förutsätter också enskildas engagemang
- kretsloppslösningar kan på kort sikt vara kostsamma för enskilda och kommunen

Metodredovisning, se sid 25

- attraktiva boendemiljöer kan innebära konflikt med natur, kultur och rörligt friluftsliv

Mål för permanentbebyggelse i byar och på landsbygd

Alla kommunens delar ska utvecklas och utvecklingen bygga på ett kretsloppstänkande. Grundsynen är en levande landsbygd. Exploatering och bevarande måste balanseras för att attraktiviteten ska bestå.

Konsekvenser

- ökad möjlighet att bo på landsbygden upplevs av många som god livskvalitet
- permanentbebyggelse på landsbygden medför krav på samhällsservice som skolskjuts, hemtjänst med mera
- boende på landsbygden kan öka behovet av persontransporter
- risk för att ny bebyggelse inte till fullo passar in i äldre kulturmiljöer
- ökade möjligheter att underhålla och bevara värdefull bebyggelse och kulturella särdrag på landsbygden genom att folk vill/kan bo där

Mål fritidshusbebyggelse

Fritidsbebyggelsekaraktären i fritidshusområdena ska värnas. För att stimulera turistnäringen ska även ny fritidsbebyggelse kunna tillkomma. Byggandet ska baseras på ett kretsloppstänkande. Exploatering och bevarande måste balanseras för att attraktiviteten ska bestå.

Konsekvenser

- fritidshus och turism kan ge ökade intäkter till kommunen och enskilda
- fritidshusägare med flera kan inspireras att flytta till kommunen permanent vilket ger större skatteintäkter
- väl planerad fritidsbebyggelse minskar risken för framtida problem ur miljö-, hälso- och social synpunkt
- ny fritidsbebyggelse kan medföra störningar för djur- och växtliv i omgivningarna
- ökad turism medför ökad trafik vilket kan vara negativt för miljön
- ökad fritidsbebyggelse kan på sikt medföra även permanentboende i aktuella områden med krav på kommunal service som skolskjuts, hemtjänst med mera

Mål näringslivsbebyggelse

Områdena för näringslivsbebyggelse ska göras attraktivare och kunna erbjuda miljöer som lockar nya företag. De ska vara flexibla och kunna innehålla flera olika sorts verksamheter. De ska ligga strategiskt ur transportsynpunkt samt för kollektiv-, gång- och cykeltrafiken.

Konsekvenser

- nya företag och fler arbetstillfällen ökar kommunens skatteintäkter
- individen mår bra om den har jobb
- attraktiv och flexibel näringslivsbebyggelse är positivt för befintliga och nytillkommande verksamheter
- bra kollektivtrafik och bra förhållanden för gång-cykeltrafiken minskar behovet av personbilstransporter vilket är bra för miljön
- fler företag och verksamheter kan ge ökad negativ miljöpåverkan (i Mönsterås kommun finns normalt god marginal innan miljöpåverkan riskerar att bli allvarlig)

Mål beredskap

En beredskap som ger en trygg, robust och långsiktigt hållbar kommun. En prioritering av förebyggande arbete för att minska samhällets sårbarhet.

Konsekvenser

- kommunens invånare kan känna en större trygghet med en god beredskap mot oväntade störningar i samhällsstrukturen
- åtgärder för ökad beredskap kan åtminstone på kort sikt vara kostsamma för kommunen och samhället

Mål miljö- och riskfaktorer

En hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. (En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.) *Miljöbalken 1:1*

Konsekvenser

- en hälsosam och god miljö ökar förutsättningarna att trivas för kommunens invånare
- en hälsosam och god miljö ökar kommunens attraktionskraft och stimulerar till ökad inflyttning
- åtgärder för att förbättra miljön kan på kort sikt vara kostsamma för kommunen och samhället

Metodredovisning, se sid 25

Kommentarer till färgrutor

Befolkning

Ekonomi

Nationellt: Sverige är lågbefolkat och en befolkningsökning är positiv.
Kommunalt: ”Lagom” befolkningsökning förutsättning för bra utveckling.
Privat: En befolkningsökning kan leda till dyrare levnadsomkostnader genom ökade fastighetspriser med mera.

Miljö

Globalt: Inget hot mot globala miljön om folkmängden ökar i Mönsterås.
Regionalt: Ökat nyttjande av exempelvis vattenresurser och recipienter kan ge smärre miljöeffekter.
Lokalt: Kan bli vissa motsättningar vid exploateringar.

Socialt

Samhället: Positivt för samhället med hög livskvalitet och lågt ohälsotal. Fler kan ta hand om gamla med mera.
Individen: Positivt för individen med hög livskvalitet och lågt ohälsotal. Individen blir gladare om samhällsutvecklingen är positiv.

Näringsliv
Industri, tjänsteföretag handel

Ekonomi

Nationellt: Nyskapande av arbetstillfällen är positivt.
Kommunalt: Fler och varierade arbetstillfällen förutsättning för bra ekonomisk utveckling.
Privat: Privatekonomin blir bättre om arbetstillfällen finns.

Miljö

Globalt: Resor, råvaruutvinning med mera kan ge smärre påverkan på globala miljön om arbetstillfällena ökar i Mönsterås.
Regionalt: Kan bli smärre motsättningar, särskilt om arbetstillfällena är av det nedsmutsande slaget.
Lokalt: Kan bli vissa motsättningar vid exploateringar.

Socialt

Samhället: Positivt med arbetstillfällen och ett bra företagsklimat.
Individen: Positivt med arbetstillfällen och ett bra företagsklimat.

Turism

Ekonomi

Nationellt: Smärre motsättningar därför att turism skapar ökade transporter som alltid innebär vissa kostnader i infrastruktur och miljö.
Kommunalt: Fler turister ger större inkomster för kommunens turistföretagare och kan även på sikt bidra till inflyttning. Samtidigt kostar turism i form av kommunal infrastruktur med mera vilket kan ge vissa motsättningar.
Privat: Turism leder ofta till ökade priser, åtminstone under turistsäsongen vilket kan skapa vissa motsättningar. Privatekonomin blir bättre om arbetstillfällen inom turistnäringen finns.

Miljö

Globalt: Ökat resande kan ge smärre motsättningar med den globala miljön.
Regionalt: Ökat resande kan ge smärre motsättningar med miljön i regionen samt högre nyttjande av vattenresurser med mera.
Lokalt: Kan bli vissa motsättningar vid exploateringar - ökad biltrafik och ökat slitage med mera.

Socialt

Samhället: Kan bli smärre konflikter vid köbildning och ökad trafik. Positivt med turistarbetstillfällen och möten med andra kulturer.
Individen: Högre utbud men smärre konflikter vid köbildningar och annan trängsel. Positivt med turistarbetstillfällen och möten med andra kulturer.

Jordbruk

Ekonomi

Nationellt: Stöttning av det öppna landskapet kostar en del stödpengar.
Kommunalt: Jordbruket är en viktig näring i kommunen - det är viktigt för den kommunala ekonomin att nya inkomstmöjligheter tas till vara. Kretsloppstankarna kan kräva nya, dyrare, rutiner inom kommunen samt kommunala bidrag och service till folk på landsbygden.
Privat: Det är bra för privatekonomin om nya inkomstmöjligheter kan tas till vara. Ökade produktionskostnader och därmed konsumentpriser ger vissa motsättningar, åtminstone på kort sikt.

Miljö

Globalt: Små motsättningar mot globala miljön genom främst transporter (drivmedelsförbrukning).
Regionalt: Små motsättningar mot regionala miljön genom näringsläckage med mera.
Lokalt: En utveckling i rätt riktning även om

Metodredovisning, se sid 25

smärre motsättningar finns kvar genom näringsläckage, lukt med mera.

Socialt

Samhället: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter.
Individen: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter men omställningar kan vara jobbiga för vissa individer.

Skogsbruk

Ekonomi

Nationellt: Miljöhänsyn kan innebära något minskade produktiva arealer vilket kan ge små motsättningar avseende exportinkomster med mera.
Kommunalt: Skogsbruket är en viktig näring i kommunen - det är viktigt för den kommunala ekonomin att det kan utvecklas och drivas vidare även på lång sikt.
Privat: Fördyringar på kort sikt är ett minus men skogsbruket ej lika konfliktkänsligt som jordbruket.

Miljö

Globalt: Inget hot mot globala miljön om skogsbruket bedrivs enligt målsättningen.
Regionalt: Inget hot med den målsättning som angivits.
Lokalt: Inget hot med den målsättning som angivits - en utveckling i rätt riktning.

Socialt

Samhället: Positivt med en levande landsbygd med goda rekreationsmöjligheter.
Individen: Positivt med en levande landsbygd med goda rekreationsmöjligheter men omställningar kan vara jobbiga för vissa individer.

Fiske

Ekonomi

Nationellt: Att behålla/återställa vattenkvaliteten kan innebära nationella kostnader på kort sikt.
Kommunalt: Att behålla/återställa vattenkvaliteten (kalkning/kväverening) innebär kommunala kostnader liksom att hålla en levande landsbygd.
Privat: Det är bra för yrkesfiskarna om fiskenäringen kan öka igen. Fiskekort för fritidsfiskare kan bli dyrare.

Miljö

Globalt: Små motsättningar mot havsmiljön om fisket bedrivs enligt målsättningen.
Regionalt: Endast små motsättningar mot Östersjön kvarstår om fisket bedrivs enligt målsättningen.
Lokalt: En utveckling i rätt riktning, endast smärre motsättningar kvarstår. Den generellt positiva kalkningen kan ge smärre negativa effekter lokalt.

Socialt

Samhället: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter.
Individen: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter. Konflikter yrkesfiske/fritidsfiske finns.

Vattenbruk

Ekonomi

Nationellt: Liten näring. Inga motsättningar.
Kommunalt: Kan ge arbetstillfällen.
Positivt.
Privat: Kan vara bra komplement till jord- och skogsbruk. Miljörestriktioner kan fördyra produktionen.

Miljö

Globalt: Liten näring. Inget hot mot den globala miljön.
Regionalt: Liten näring. Risk för smärre utsläpp av föroreningar och smittspridning till vilda fiskbestånd.
Lokalt: Exploateringar kan eventuellt komma i konflikt med natur- och kulturintressen. Landbaserade odlingar minimerar miljöbelastningen.

Socialt

Samhället: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter.
Individen: Positivt med en levande landsbygd och möjlighet till lokala produkter.

Värdefulla ämnen och material

Ekonomi

Nationellt: Positivt med hushållning.
Kommunalt: Kostnaden ökar genom att dyrare material måste användas och större transportavstånd erhålls.
Privat: Restriktioner och hushållning kan innebära minskade intäkter och ökade kostnader (gäller kort sikt).

Miljö

Globalt: Stämmer med nationell/global målsättning.
Regionalt: Stämmer med regional målsättning men kan ge ökade transporter.
Lokalt: Hushållning bra mål. Alla sorters täkter kan komma i konflikt med natur och kultur men bergtäkter är mer störande.

Metodredovisning, se sid 25

Socialt

Samhället: Målet innebär inga motsättningar.
Individen: Bergtäkter stör genom buller och vibrationer vilket kan upplevas som störande av en del.

Service

Kommersiell service

Ekonomi

Nationellt: Borde vara positivt att inte klumpa ihop allt men uppbyggnad av infrastruktur (vägar) medför kostnader.
Kommunalt: Kan minska behov av färdtjänst, inköpshjälp med mera men etableringsstöd kan erfordras.
Privat: Glesbygdsaffärer håller normalt relativt höga priser för att kunna leva på en begränsad omsättning vilket leder till ökade kostnader för den enskilde (måste dock vägas mot eventuella privata transportkostnader).

Miljö

Globalt: Ingen motsättning.
Regionalt: Privattransporterna minskar medan varutransporterna ökar något.
Lokalt: Kan innebära ökad exploatering på orten för att behålla butiken. Gång och cykel gynnas av nära avstånd.

Socialt

Samhället: Målet innebär inga motsättningar. Positivt med lokala samlingspunkter.
Individen: Klart bättre för billösa men kan skapa grupptryck att stödja den lokala butiken, vilket kan kännas betungande för en del individer.

Skola och barnomsorg

Ekonomi

Nationellt: En bra skola erfordrar betydande resurser också från staten.
Kommunalt: Den höga ambitionsnivån kräver för att uppfyllas betydande kommunala resurstillskott vilket kan komma att innebära betydande motsättningar mot andra kommunala verksamheter och intressen.
Privat: Den höga ambitionsnivån kan påverka barnomsorgstaxan, skolmåltider med mera.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Inga motsättningar.
Lokalt: Inga motsättningar.

Socialt

Samhället: Målet bör ge en god social miljö.
Individen: Målet bör ge en god social miljö med ökad valfrihet.

Kultur och fritid

Ekonomi

Nationellt: Ett rikt utbud erfordrar betydande resurser också från staten.
Kommunalt: Den höga ambitionsnivån kräver för att uppfyllas betydande kommunala resurstillskott vilket kan komma att innebära betydande motsättningar mot andra kommunala verksamheter och intressen.
Privat: Ett bra utbud på hemmaplan kan minska behovet av resor men kan samtidigt innebära vissa avgiftshöjningar på till exempel bibliotek, simhall och liknande.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Bra med spritt utbud medan samverkan kan vara bra för somliga utbud. Kan ge en del regionala transporter.
Lokalt: Kan innebära ökat slitage samt tillfälliga ”trafikkaos” vid större evenemang.

Socialt

Samhället: Ger förutsättningar för en innehållsrik fritid.
Individen: Ger förutsättningar för en innehållsrik fritid men kan vid vissa tillfällen uppfattas som störande av en del individer.

Vård och omsorg

Ekonomi

Nationellt: En utveckling av vård och omsorg kommer att kräva resursförstärkningar såväl för staten som för landstinget.
Kommunalt: Äldrevården och olika former av stöd kräver betydande kommunala resurser vilket kan komma att innebära betydande motsättningar mot andra kommunala verksamheter och intressen.
Privat: Förbättrad vård och omsorg kan medföra högre avgifter.

Miljö

Globalt: Ingen motsättning.
Regionalt: Ingen motsättning.
Lokalt: Ökad hemvård kan medföra viss ökning av hemtjänstens transporter.

Socialt

Samhället: Målet bedöms vara positivt för samhället.
Individen: Målet bedöms vara positivt för individen.

Metodredovisning, se sid 25

Vattenförsörjning

Ekonomi

Nationellt: Kan behöva stimulans från staten genom bidrag för reservarrangemang med mera.
Kommunalt: Framför allt kommunala pengar kan behövas för att säkra en bra vattenförsörjning.
Privat: Kommunen har rätt till kostnadstäckning för vatten och avlopp vilket kan innebära högre taxor. Vissa restriktioner förekommer inom skyddsområden för vattentäkter vilket kan begränsa markanvändningen.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Kan bli smärre motsättningar med naturintressen genom exempelvis minskad vattentillgång i vattendrag.
Lokalt: Kan bli vissa motsättningar med naturintressen, jordbruk med mera genom vattenuttag respektive restriktioner.

Socialt

Samhället: Vatten är nödvändigt. Restriktioner för vattenskyddsområde kan påverka möjligheterna att utveckla ett samhälle.
Individen: Vatten är nödvändigt. Restriktioner för vattenskyddsområde kan påverka enskilda markägare med mera.

Avlopp och dagvatten

Ekonomi

Nationellt: Forskning och ny teknik kan erfordra statliga insatser.
Kommunalt: Investeringar i ledningsnät, alternativa behandlingsanläggningar med mera kan kosta mycket pengar.
Privat: Företag kan få investera i egna reningsanläggningar i större utsträckning än idag. VA-avgifterna kan komma att stiga. Kan bli ökade krav på enskilda avloppsanläggningar.

Miljö

Globalt: Ingen motsättning.
Regionalt: Ingen motsättning.
Lokalt: Viss påverkan på grundvattnet kan bli följden av lokala lösningar.

Socialt

Samhället: Vissa restriktioner kan behövas till exempel vid spridning av avloppsvatten på jordbruksmark för att minimera risken för smittspridning.
Individen: Kan bli krångligare för den enskilde när ansvar läggs lokalt för dagvattenlösningar med mera.

Avfall

Ekonomi

Nationellt: Forskning och ny teknik kan erfordra statliga insatser.
Kommunalt: Återvinningsstationer, information och annan utveckling på återanvändning med mera kommer att kosta en hel del. Höjda statliga skatter och ökade krav på avfallshanteringen kostar pengar för kommunen.
Privat: Den enskilde får i slutändan betala merparten av kostnaderna i form av avfallsavgifter, tid för källsortering med mera.

Miljö

Globalt: Sopberget minskar. Inga motsättningar.
Regionalt: Ökade transporter när fler avfallsfraktioner ska hanteras. Eventuellt kommer färre behandlingsanläggningar att finnas.
Lokalt: Viss risk för negativa hälsoeffekter om enskild kompostering bedrivs bristfälligt.

Socialt

Samhället: Återvinningsstationer kan se fula och skräpiga ut.
Individen: Ökade sorteringskrav kan upplevas som betungande för vissa. Lukt med mera kan ge negativa upplevelser.

Energi

Ekonomi

Nationellt: En utveckling mot alternativa energikällor kräver forskning och teknikutveckling med statliga pengar samt olika stimulansbidrag.
Kommunalt: Kommunen bör driva på utvecklingen genom att företrädesvis använda förnyelsebar energi vilket kan medföra högre kostnader för energin (föregå med gott exempel). Aktiv kommunal rådgivning medför också kostnader.
Privat: Höjda skatter och avgifter blir följden av ”grönare” energi, åtminstone inom överskådlig framtid.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Biobränsle kan medföra ökade regionala transporter.
Lokalt: Lokal påverkan kan ske på landskapsbild (exvis vindkraft), genom buller och lukt, avverkning och utbyggnad av vattenkraft i vattendrag.

Socialt

Samhället: Kan bli krångligare än idag med olika alternativa energikällor.
Individen: Många vill inte se, höra eller känna energianläggningar i sin närhet i form av vindkraft, biobränsleanläggningar med mera.

Metodredovisning, se sid 25

Kommunikationer

Ekonomi

Nationellt: Goda transportsystem och kommunikationssystem kräver betydande statliga investeringar i infrastruktur (säkerhet viktigt men kräver extra investeringar).
Kommunalt: God kollektivtrafik med mera kostar en hel del kommunala driftpengar (subventioner) liksom en del investeringar i infrastruktur.
Privat: Goda kommunikationssystem medför sannolikt höjda biljettpriser och kanske vägtullar med mera. Höjda skatter kan följa på kommunala subventioner inom kollektivtrafiken.

Miljö

Globalt: Ökat resande kan ge smärre konflikter även om huvuddelen av resandet sker mer miljövänligt. Flygtrafiken kan öka.
Regionalt: Ökat resande kan ge smärre konflikter även om huvuddelen av resandet sker mer miljövänligt. Mer datakommunikation, tele med mera och minskade personresor är positivt för miljön.
Lokalt: Infrastrukturutbyggnader kan ge negativ lokal miljöpåverkan.

Socialt

Samhället: Inga motsättningar.
Individen: Tiden kan användas effektivare och sociala kontakter underlättas med effektivare transporter. Att byta bilen mot kollektivtrafik samt exploateringar i infrastruktur kan kännas negativt.

Natur- och kulturvärden

Ekonomi

Nationellt: Skydd och bevarande av natur- och kulturvärden kräver statliga bidrags- och underhållspengar, EU-bidrag med mera.
Kommunalt: Kan öka turismen men kan kosta kommunala pengar i form av begränsningar och fördyringar av exploateringar, skötsel- och underhållskostnader för natur- och kulturområden, minskad avverkning med mera.
Privat: Kan öka livskvaliteten men innebär också begränsningar i mark- och vattenanvändning för enskilda och företag.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Inga motsättningar.
Lokalt: Eventuellt ökat slitage genom fler besökare i attraktiva områden/ miljöer.

Socialt

Samhället: Kan innebära vissa restriktioner för exploateringar.
Individen: Kan innebära vissa restriktioner för exploateringar (mark- och vattenanvändning). Positivt att kunna ”läsa av” traktens historia.

Tätortsutveckling

Ekonomi

Nationellt: Bevarande av särart och kvaliteter kan behöva statsbidrag, EU-bidrag och liknande.
Kommunalt: Ökade planeringsinsatser liksom fullföljande av intentioner i byggskedet kostar kommunala pengar.
Privat: Långsiktiga lösningar är på kortare sikt ofta dyrare vilket drabbar också enskilda och företag. Det går inte alltid att göra som man vill om kommunen styr hårdare via planering vilket kan medföra ökade kostnader.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Transporterna kan öka något vid exploatering i attraktiva lägen som kanske ligger lite ”avsides”.
Lokalt: Kan bli motsättningar mellan exploatering och bevarande.

Socialt

Samhället: Inga motsättningar.
Individen: Det går inte alltid att göra som man vill om kommunen styr hårdare via planering.

Permanentbebyggelse i byar och på landsbygd

Ekonomi

Nationellt: Bidrag kan erfordras för en levande landsbygd och bevarande av kulturintressen.
Kommunalt: Kommunal service i form av skolskjutsar, hemtjänst, kommunalt vatten och avlopp med mera medför kommunala kostnader.
Privat: Ökade krav på enskilda sanitära anläggningar, längre arbetsresor med mera kostar pengar för den enskilde.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Ökade transporter kan ge smärre motsättningar.
Lokalt: Befintliga natur- och kulturvärden kan lättare underhållas men exploateringar kan komma i konflikt med olika värden. Transporterna kan öka.

Socialt

Samhället: Ger valfrihet.
Individen: Ger valfrihet och ökad livskvalitet för dem som vill bo på landsbygden.

Metodredovisning, se sid 25

Fritidshusbebyggelse

Ekonomi

Nationellt: Inga motsättningar.
Kommunalt: Kan kräva en hel del kommunal service, särskilt om övergång till permanent boende sker.
Privat: Eventuellt utbyggd service kan kosta i form av höjda avgifter med mera. Mindre kostnad att bygga ett fritidshus än ett permanenthus.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Ökade transporter och eventuell hantering av avloppsslam kan ge smärre motsättningar.
Lokalt: Vissa motsättningar kan uppkomma vid exploateringar rörande exempelvis flora och fauna, vatten- och avloppshantering med mera.

Socialt

Samhället: Smärre motsättningar om det blir blandområden med permanent- och fritidsbebyggelse.
Individen: Smärre konflikter kan uppkomma främst vid exploateringar.

Näringslivsbebyggelse

Ekonomi

Nationellt: Ingen påverkan.
Kommunalt: Infrastrukturen i/vid området kan innebära vissa kostnader för kommunen.
Privat: Inga motsättningar.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Eventuellt något ökade transporter vid expansion av näringslivet.
Lokalt: Positivt med kollektivtrafik med mera men kan bli smärre motsättningar rörande till exempel skyddsavstånd och flexibilitet.

Socialt

Samhället: Inga motsättningar.
Individen: Smärre motsättningar kan uppkomma vid nyetableringar.

Beredskap

Ekonomi

Nationellt: Reservsystem och förebyggande arbete kräver en del statliga bidragspengar.
Kommunalt: Reservsystem och förebyggande arbete kräver kommunala investeringar och resurser.
Privat: Beredskapen kan ge ökade taxor med mera.

Miljö

Globalt: Inga motsättningar.
Regionalt: Uppbyggnaden av reservsystem kan ge smärre regional påverkan.
Lokalt: Uppbyggnaden av reservsystem kan ge smärre lokal påverkan.

Socialt

Samhället: Positivt med trygghet och förebyggande arbete.
Individen: Positivt med trygghet och förebyggande arbete.

Miljö- och riskfaktorer

Ekonomi

Nationellt: Smärre motsättningar genom ekonomisk stöttning av alternativ för att driva utvecklingen framåt i rätt riktning.
Kommunalt: Smärre motsättningar genom ekonomisk stöttning av alternativ för att driva utvecklingen framåt i rätt riktning.
Privat: Inga motsättningar i det långa perspektivet.

Miljö

Globalt: En hållbar utveckling är bra för miljön.
Regionalt: En hållbar utveckling är bra för miljön.
Lokalt: En hållbar utveckling är bra för miljön.

Socialt

Samhället: En god och hälsosam miljö ökar trivseln - inga motsättningar.
Individen: En god och hälsosam miljö ökar trivseln - inga motsättningar.

Huvudman
Kommunstyrelsen

Ledningsgrupp
Kommunstyrelsens presidium
Byggnadsnämndens presidium
Miljönämndens presidium
Trafiknämndens ordförande

Arbetsgrupp
Miljöchef Dea Carlsson
Exploateringsingenjör Lennart Eriksson
Teknisk chef Jens Falkman
Stadsarkitekt Kerstin Larsson

Foto
Claus Kempe

Kartor
Torgny Kratz

Layout, produktion och repro
Marknad och Information AB, Kalmar

Tryckeri
Q-press, Oskarshamn

Preliminär tidplan för översiktsplanearbetet

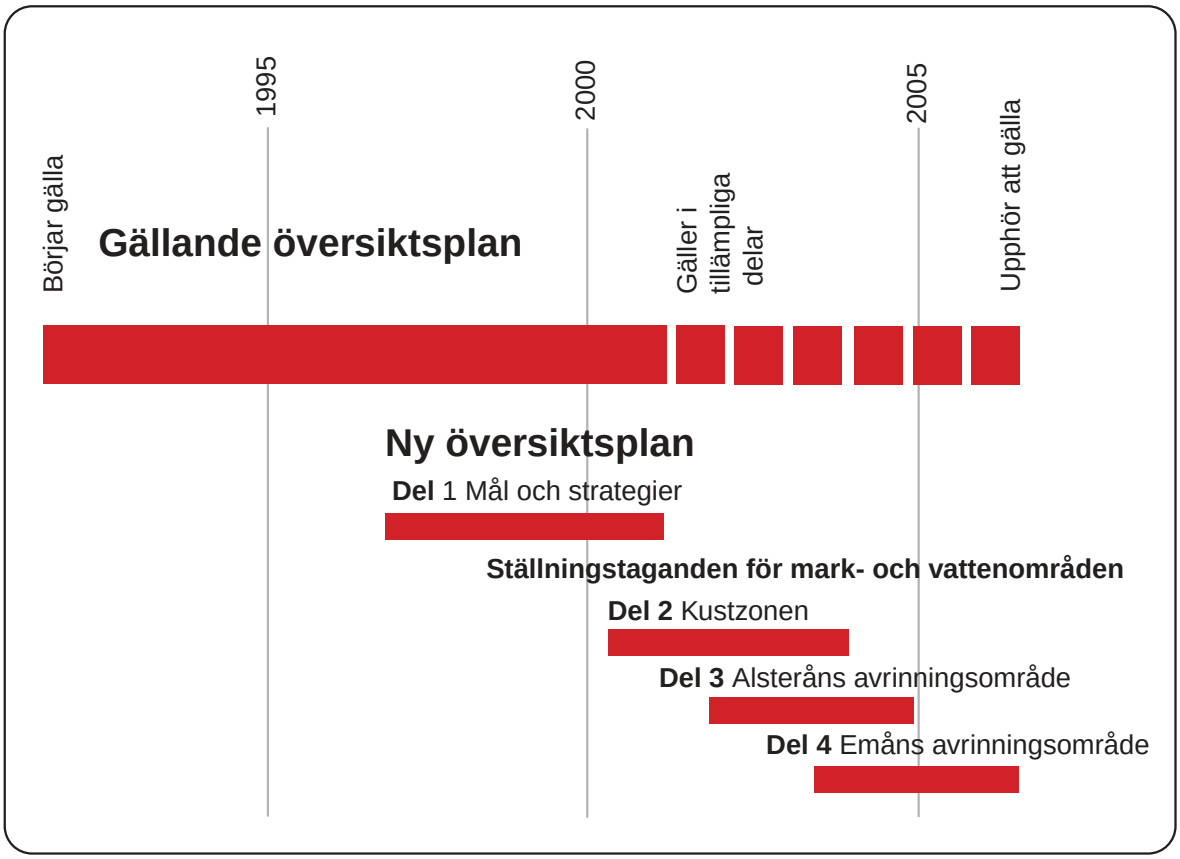

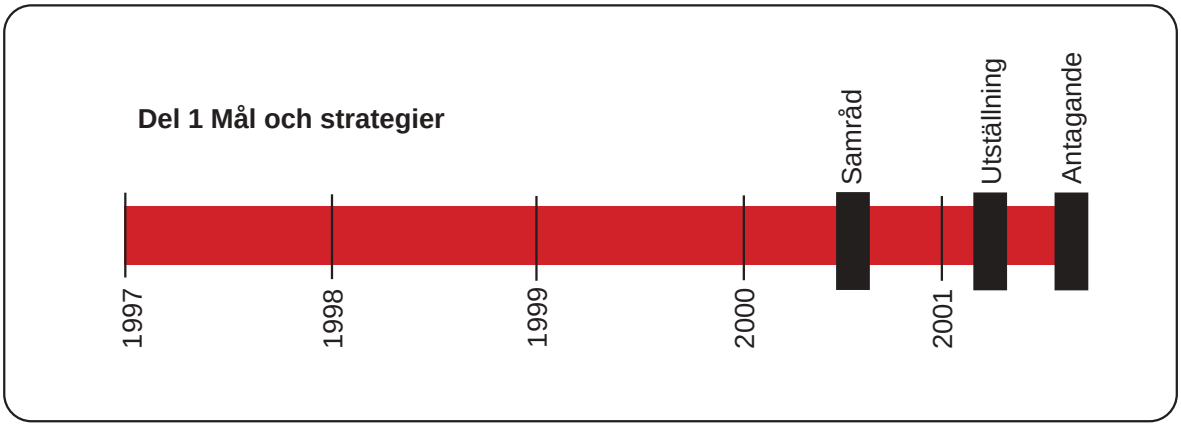

Mönsterås Kommun
Exploateringsavdelningen
Box 54
383 22 Mönsterås
Tel. 0499-170 00
e-post: exploatering@kommun.monsteras.se
www.monsteras.se